

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Technisch Instituut Sint-Paulus te MOL

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	123786-123794
Instellingsnummer	123794
Instelling	Technisch Instituut Sint-Paulus
Directeur	Daniël SWINNEN
Adres	Kruisven 25 - 2400 MOL
Telefoon	014-20.20.07
Fax	014-34.70.51
E-mail	info@tisp.be
Website	http://www.tisp.be
Bestuur van de instelling	VZW Katholiek Secundair Onderwijs Mol
Adres	Kruisven 23 - 2400 MOL
Scholengemeenschap	SGKSO Mol
Adres	Kruisven 23 - 2400 MOL
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Korte Begijnenstraat 18 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	12-01-2015, 13-01-2015, 14-01-2015, 15-01-2015, 16-01-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	16-01-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	27-02-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Etienne GIELEN
Teamleden	Elly DE KEYSER, Marc D'HOOP, Jorgen HUS, Gabriël POPPE, Vinciane VANDERHEYDE, Jos VERMIJL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	4
1 SAMENVATTING	6
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	9
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	10
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	10
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	10
3.1.1.1 Nederlands in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/01)	10
3.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/026)	12
3.1.1.3 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/037)	14
3.1.1.4 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)	16
3.1.1.5 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2009/7841/003) en in tso tweede graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan D/2002/0279/048a)	18
3.1.1.6 Frans in tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/057)	21
3.1.1.7 Nederlands in tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/001)	23
3.1.1.8 Wiskunde in tso tweede graad tso in de studierichtingen Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica (leerplan D/2002/0279/048b) en Elektrotechnieken, Mechanische technieken en Houttechnieken (leerplan D/2002/0279/048d)	25
3.1.1.9 Specifiek gedeelte Basismechanica in bso tweede graad (leerplan D/2006/0279/068)	28
3.1.1.10 Project algemene vakken (PAV) en moderne vreemde taal Engels in bso derde graad (leerplan D/2012/7841/026)	29
3.1.1.11 Hout in bso derde graad Houtbewerking en in bso derde leerjaar van de derde graad Interieurinrichting (leerplannen D/2012/7841/061 en D/2006/0279/023)	33
3.1.1.12 Specifiek gedeelte Centrale verwarming en sanitaire installaties in bso derde graad (leerplan D/2010/7841/029)	35
3.1.1.13 Geschiedenis in tso derde graad (leerplan D/2003/0279/006)	37
3.1.1.14 Autotechniek in tso derde graad in de studierichting Autotechnieken (leerplan D/2012/7841/041)	39
3.1.1.15 Elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica in tso derde graad Industriële wetenschappen (leerplan D/2012/7841/046)	40
3.1.1.16 Centrale verwarming in bso derde graad in de studierichting Verwarmingsinstallaties (D/2010/7841/035)	42
3.1.1.17 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	43
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	45
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	46
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	47
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	48
4.1 Deskundigheidsbevordering	48
4.2 Evaluatiepraktijk	49
4.3 Leerbegeleiding	50
4.4 Personeelsorganisatie	52
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	55
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	57

6.1	Wat doet de school goed?.....	57
6.2	Wat kan de school verbeteren?	57
6.3	Wat moet de school verbeteren?.....	58
7	ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	59
8	OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	60

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Technisch Instituut Sint-Paulus profileert zich in sterke mate als een school voor wetenschap, techniek en technologie. De school organiseert een samenhangend onderwijsaanbod, gericht op verdere studies of op de arbeidsmarkt. De leerlingen kunnen kiezen uit een brede waaier van studierichtingen binnen de onderwijsvormen bso en tso. Met een eigentijdse materiële uitrusting in de meeste opleidingen tracht de school kwaliteitsvol onderwijs te verschaffen. De schoolgebouwen zijn gelegen op een ruime en vlot bereikbare campus in de rand van het centrum van Mol. Het leerlingenaantal is na een periode van gestage daling sinds vorig schooljaar opnieuw gestegen; dit schooljaar telt de school 817 leerlingen. De resultaten van de leerlingen in het voortgezet onderwijs zijn goed en overstijgen overwegend deze van de Vlaamse referentiegegevens. De school heeft een beperkt zicht op het doorstromen van haar leerlingen op de arbeidsmarkt.

De onderwijsinspectie onderzocht tijdens de doorlichting de leerplanrealisatie in een gevarieerd aantal structuuronderdelen en vakken. Daarnaast onderzocht ze ook de kwaliteit van de leerbegeleiding, de evaluatiepraktijk, de deskundigheidsbevordering en de personeelsorganisatie. Het onderzoek van het algemeen beleid van de school en het geheel van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne maakten eveneens deel uit van de doorlichting.

Het erkenningsonderzoek geeft een wisselend beeld van de leerplanrealisatie in de geselecteerde vakken en structuuronderdelen, zowel voor de basisvorming als voor de vakken binnen het specifieke gedeelte van de studierichtingen. Voor een aantal vakken voldoet de leerplanrealisatie en is de leerlingenevaluatie voldoende evenwichtig afgestemd op de leerplandoelstellingen. Voor een aantal andere vakken zijn het onderwijsaanbod en de leerlingenevaluatie onvoldoende gericht op de leerplanvisie en -doelstellingen. Sommige vakgroepen nemen hun verantwoordelijkheid op voor de leerplanrealisatie. Andere leggen onvoldoende diepgang in de leerplanstudie en een gebrek aan professionele collegialiteit aan de dag. De onderlinge samenwerking en het werken aan gelijkvormigheid zijn voor verbetering vatbaar. Daarnaast stuurt de schoolleiding de vakgroepen en de leerplanrealisatie minimaal aan of ontbreekt het aan een resultaatsgerichte opvolging ervan. De school streeft tevens in onvoldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen bij haar leerlingen na. Het nastreven van de VOET op school- en vakniveau gebeurt te impliciet en te vrijblijvend, waardoor de school onvoldoende zicht heeft op het aanbod en de kwaliteit ervan.

Het kwaliteitsonderzoek maakt duidelijk dat de schoolleiding de onderzochte processen voldoende ondersteunt op organisatorisch en materieel vlak. De doelgerichtheid is echter vrij zwak omdat de doelen voor de werking niet voldoende duidelijk zijn bepaald. Voor leerbegeleiding en evaluatiepraktijk zijn recentelijk sneuvelteksten ontwikkeld, die in een volgende fase gekoppeld zullen worden aan operationele doelen. Het beleid legt voor deze processen een sterke verantwoordelijkheid bij de vakgroepen en bij de individuele leraar. De meeste vakgroepen slagen er echter niet in de leerbegeleiding structureel te verankeren en de evaluatiepraktijk op een efficiënte wijze af te stemmen op de leerplandoelen. In dit kader heeft de school onvoldoende zicht op de nascholingsbehoeften van de vakgroepen en leraren. Nochtans blijkt in nagenoeg alle vakgroepen die betrokken zijn bij de doorlichting, een nood te zijn aan deskundigheidsontwikkeling in verband met het leerplangericht aanbod en de evaluatiepraktijk. Een aantal teamleden leveren inspanningen om hun deskundigheid te ontwikkelen, maar er is weinig uitwisseling van nieuw geleerde kennis en vaardigheden binnen het team.

De schoolleiding heeft haar verplichting voor het voeren van functioneringsgesprekken nog niet opgenomen. Hierdoor ondersteunen de functiebeschrijvingen onvoldoende het personeelsbeleid en kan de professionalisering niet efficiënt worden aangestuurd en opgevolgd. Aangezien de doelen voor de onderzochte processen niet duidelijk bepaald werden, noch gekoppeld aan kwaliteitsnormen, kan de school de resultaten van haar acties moeilijk in kaart brengen en evalueren.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH). Ze kent de tekorten en is waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. De onderwijsinspectie vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen van de school om de opgemerkte tekorten voor BVH weg te werken. Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat er acties nodig zijn om de leerlingen en leraren te motiveren om de veiligheidsvoorschriften correct te volgen en om de juiste attitude voor veiligheidsgericht handelen aan te nemen.

Het algemeen beleid van de school zit in een positieve beweging. Vorig schooljaar zijn de taken en verantwoordelijkheden binnen het directieteam herschikt. Na enkele jaren van directiewissels en een onvoldoende transparante taakinvulling, zorgt een hernieuwd organogram voor meer duidelijkheid over de (deel)verantwoordelijkheden van de directieleden. De vier directieleden dragen nu een gedeelde verantwoordelijkheid binnen afgebakende beleidsopdrachten, maar willen daarnaast toch als directieteam functioneren en naar buiten treden. De toekomst zal uitwijzen of het wederzijds vertrouwen tussen directie en personeel in voldoende mate zal toenemen om een efficiënt beleid te kunnen blijven ontwikkelen. De taken binnen het ondersteunend personeel zijn bij de aanvang van dit schooljaar eveneens herschikt met de bedoeling een meer efficiënte werking te creëren. De school neemt voorlopig slechts weinig initiatieven om op een gestructureerde wijze de eigen kwaliteit te bewaken, zoals het kwaliteitsdecreet dit stelt. De schoolleiding staat wel open voor kwaliteitszorg, maar de aandacht gaat voorlopig in eerste instantie uit naar het concretiseren van de recent uitgetekende beleidsvisie en naar het uitzetten van een breed gedragen en gelijkgerichte werking. Bij de beleidskeuzes van de school speelt de pedagogische raad een belangrijke rol.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies beperkt in de tijd voor verschillende vakken. Na drie schooljaren dient de school aan te tonen dat de vastgestelde tekorten zijn weggewerkt. Het investeren in leerplanstudie met het oog op een functionele leerplanrealisatie is de belangrijkste vereiste voor het wegwerken van de tekorten. Het optimaliseren van het algemeen schoolklimaat, het verhogen van een transparante communicatie en een doelgerichte aansturing en opvolging van de onderwijskundige processen kunnen hieraan een positieve bijdrage leveren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, geschiedenis, techniek, wiskunde	
Graad 1 Elektriciteit - Metaal	Nederlands	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans, geschiedenis, techniek, wiskunde	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans, geschiedenis, techniek, wiskunde	
Graad 2 BSO Basismechanica		basismechanica
Graad 2 TSO Houttechnieken	Frans, Nederlands, wiskunde	
Graad 2 TSO Elektriciteit-elektronica	Frans, Nederlands, wiskunde	
Graad 2 TSO Elektromechanica	Frans, Nederlands, wiskunde	
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	Frans, Nederlands, wiskunde	
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	Frans, Nederlands, wiskunde	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	Frans, Nederlands, wiskunde	
Graad 3 BSO Carrosserie	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Houtbewerking	project algemene vakken	PV praktijk hout , PV/TV stage hout , TV hout
Graad 3 BSO Interieurinrichting		PV praktijk hout , PV/TV stage hout , TV hout

Graad 3 BSO Centrale verwarming en san. installaties	project algemene vakken	centrale verwarming, sanitair, stages
Graad 3 BSO Verwarmingsinstallaties		centrale verwarming, stages
Graad 3 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Lassen-constructie	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Autotechnieken	geschiedenis	autotechniek, stages
Graad 3 TSO Houttechnieken	geschiedenis	
Graad 3 TSO Elektriciteit-elektronica	geschiedenis	
Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken	geschiedenis	
Graad 3 TSO Elektromechanica	geschiedenis	
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	geschiedenis	TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken	geschiedenis	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Personeelsbeheer

Personeelsorganisatie

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Nederlands in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/01)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk is afhankelijk van het leerjaar, voldoende afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod	Het onderwijsaanbod is voldoende gericht op de communicatieve functie van taal. Hierbij gaat de aandacht vooral naar de taalvaardigheden die de leerlingen op school nodig hebben, maar nog niet in voldoende mate naar de buitenschoolse vaardigheden die ze dagelijks in de werkelijkheid buiten de school gebruiken. De kennis en het gebruik van schooltaalwoorden komen bijvoorbeeld regelmatig aan bod, terwijl de ontwikkeling van de functionele spreek- en gespreksvaardigheden zelden behoort tot het onderwijsaanbod. Het bevorderen van de praktische taalvaardigheid van de leerlingen is wel het uitgangspunt, maar dit principe staat nog niet voldoende centraal. De integratie van de diverse vaardigheden in functionele taaltaken vindt geleidelijk zijn weg naar de klaspraktijk. De leerlingen maken kennis met enkele literaire tekstsoorten en de betrachtning is vooral het leesplezier te bevorderen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De vakgroep heeft oog voor het breed ontwikkelingsproces van de leerlingen. Het welbevinden en de ondersteuning van algemene vaardigheden krijgen voldoende aandacht. Binnen de vakgroep zijn echter niet voldoende afspraken gemaakt over een gelijkgerichte invulling van het curriculum. Het leerwerkboek vormt wel de rode draad, maar de leerplangerichtheid en de gerichtheid op de communicatieve vaardigheden hebben groeimogelijkheden. De ontwikkeling van de luister-, kijk- en spreekvaardigheid krijgt niet elk leerjaar voldoende aandacht. Het onderwijs is nog niet voldoende gericht op communicatieve en interactieve situaties en op werkvormen of klasopstellingen die het taalgebruik van de leerlingen stimuleren. Het verbeteren van de gelijkgerichte benadering over de leerjaren heen, vormt op een aantal vlakken een aandachtspunt.

De behandelde onderdelen van spelling en spraakkunst zijn gericht op het na te streven beheersingsniveau van de doelgroep. De taalbeschouwing staat echter niet voldoende in functie van de ontwikkeling van de taalvaardigheden. Taalbeschouwende elementen worden nog te vaak buiten context en losstaand van relevant taalgebruik behandeld. De inductieve methode, waarbij leerlingen leren nadenken over hun taalgebruik en over het hanteren van taal in verschillende communicatieve situaties, komt niet voldoende aan bod. Taalbeschouwing is niet voldoende gericht op de ondersteuning van het taalgebruik van de leerlingen om hiermee hun taalvaardigheid te vergroten.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Op schoolniveau is een visie op de evaluatie van de leerlingen in ontwikkeling. Op het niveau van de vakgroep bestaan weinig afspraken over een gelijkgerichte aanpak van de evaluatiepraktijk. De puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens ligt vast, maar de inhoudelijke afspraken zijn beperkt. De leerlingenevaluatie is niet steeds voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Over het algemeen krijgt de evaluatie van de taalvaardigheden proportioneel te weinig aandacht, zowel in aantal als in de puntenverhouding. De kennis van woordenschat en de beheersing van taalbeschouwing beslaan het grootste gedeelte van de evaluatie, vooral in de examenreeksen. In het eerste leerjaar is er binnen het dagelijks werk wel voldoende aandacht voor de evaluatie van de taalvaardigheden. De evaluatiepraktijk is voldoende transparant. De leerlingen krijgen een overzicht van de te kennen leerstof voor de examens. De puntenverdeling is duidelijk en overzichtelijk. Het gelijkgericht hanteren van evaluatiecriteria is binnen de vakgroep onvoldoende overlegd. Het proces van de taalverwerving en de vorderingen die de leerlingen maken, worden te weinig in kaart gebracht met als doelstelling het onderwijsleerproces mogelijk bij te sturen. Vakgebonden attitudes en een positieve houding tegenover correct taalgebruik worden zelden beoordeeld. De leerlingen worden wel regelmatig uitgenodigd tot zelf- en peerevaluatie.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Voor het eerste leerjaar kan de vakgroep beschikken over een specifiek vaklokaal. Dit lokaal is voldoende materieel en didactisch uitgerust. Het heeft een aangenaam en talig karakter. De lokalen voor het tweede leerjaar zijn vrij pover uitgerust. Alle lokalen beschikken over audiovisuele middelen en digitale projectie-apparatuur, zodat de mogelijkheden tot ondersteuning van de kijk- en luistervaardigheid kunnen worden aangewend.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De mogelijkheden tot en het gebruik van ICT-integratie voor onder meer onderzoekwerk, tekstverwerking en digitale oefeningen zijn veeleer beperkt. De leraren leveren in een positief leefklimaat inspanningen om hun leerlingen de nodige begeleiding en ondersteuning te bieden. De leerlingen maken regelmatig gebruik van hulpmiddelen om hun opdrachten uit te voeren. Het leerwerkboek reikt ondersteunend materiaal aan, zoals schrijf- en spreekkaders. Het systematisch hanteren van leerstrategieën en stappenplannen als onderdeel van het leren leren, is echter niet standaard opgenomen in de preventieve leerbegeleiding. Bij de start van het schooljaar brengt de school de talige beginsituatie van de leerlingen in kaart. De leraren zijn op de hoogte van mogelijke signalen van taalachterstand of -moeilijkheden. Remediërende initiatieven of een geïndividualiseerde aanpak zijn echter niet systematisch aan deze signalen gekoppeld. De leraren zijn wel vlot bereid om leerlingen bij te werken. Een remediëringstraject wordt opgezet bij het behalen van een onvoldoende voor het vak op het trimestriële rapport. Deze standaardprocedure is op schoolniveau uitgewerkt.

De vakgroep besteedt aandacht aan het taalgebruik van de leerlingen, maar dit gebeurt niet systematisch. Leerlingen leren niet voldoende te reflecteren op hun en andermans taalgebruik met als doel na te denken over de taalsystematiek. Het cursusmateriaal, de opdrachten en de agenda van de leerlingen worden te zelden op taal gecontroleerd. De beoordeling van de opdrachten en de toetsen van de jongeren wordt niet voldoende aangewend om hun leerproces bij te sturen. De leerlingen worden te weinig aangemoedigd om hun opdrachten te corrigeren en om zo te leren uit hun fouten.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De werking van de vakgroep is niet voldoende gericht op een inhoudelijke afstemming van het curriculum en op de visie van het leerplan. Het overleg heeft nog niet geleid tot verdiepende horizontale afspraken en tot een heldere afstemming van het onderwijsaanbod. Ook de ontwikkeling van een verticale leerlijn, de geleidelijke zelfstandigheidsontwikkeling van de leerlingen en de geleidelijke opbouw van het beheersingsniveau over de leerjaren heen, zijn niet sterk uitgewerkt.

De leraren staan open voor externe evaluatie en voor aanbevelingen. De externe ondersteuning van de vakgroep is echter vrij beperkt. De schoolleiding heeft dit schooljaar de vakgroep aangemoedigd om gebruik te maken van de mogelijkheden tot terugkoppeling door de pedagogische begeleiding. De schoolleiding faciliteert tevens de mogelijkheid om gebruik te maken van navorming. Het volgen van vakgerichte en algemeen pedagogische nascholing wordt beleidsmatig in beperkte mate aangestuurd en opgevolgd.

3.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom (Leerplan D/2010/7841/026)

Voldoet niet

Het aanbod aan leerplandoelen voldoet niet voor de vijf taalvaardigheden. De evaluatie is onvoldoende representatief om te kunnen nagaan of de leerlingen de leerplandoelstellingen hebben bereikt.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Vorig schooljaar was het aanbod sterk gericht op het opbouwen en inoefenen van kennis in gebruikscontexten. Hierdoor was er te weinig aandacht voor de taalvaardigheden en vertoonde de leerplanrealisatie te veel lacunes. Het leerplan was nog onvoldoende richtinggevend voor het onderwijsaanbod.

De vakgroep is er zich van bewust dat het aanbod aan leerplandoelstellingen voor de vijf taalvaardigheden belangrijke hiaten vertoonde de vorige jaren. Dit schooljaar worden de eerste stappen gezet om deze problematiek bij te sturen. Tot op heden worden de luister-, gespreks- en spreekvaardigheidstraining niet voldoende ondersteund door het gebruik van de doeltaal tijdens de instructie. Men heeft de neiging om snel terug te vallen op het Nederlands uit vrees dat de leerlingen niet zouden kunnen volgen. De leerlingen vertonen hierdoor ook een te beperkte spreekdurf.

Er is te weinig aandacht voor taalverwervingsstrategieën. Studietips voor taalverwerving worden niet systematisch aangereikt. De leerlingen leren nagenoeg geen naslagwerken gebruiken. Ze leren wel reflecteren over grammatica en woordenschat. Via het leerboek maken de leerlingen kennis met de Franstalige leefwereld en cultuur.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Vorig schooljaar werden tijdens het schooljaar de vaardigheden te weinig getoetst om een correct beeld te krijgen van de taalvaardigheid van de leerlingen bij elke rapportperiode. Het cijfer voor Frans voor dagelijks werk was niet representatief voor de leerplandoelen omdat het hoofdzakelijk gebaseerd was op kennistoetsing in beperkte functionele contexten. Bij de examens werden de vaardigheden beperkt geëvalueerd.

Het is dan ook verontrustend dat de klasgemiddelden in het eerste leerjaar van de eerste graad doorgaans laag waren en dat er heel wat onvoldoendes waren op jaarbasis. De leerlingenresultaten zijn weinig indicatief voor het bereiken van de leerplandoelen aangezien ze niet gebaseerd zijn op een valide evaluatie.

De onvoldoende valide evaluatie heeft ook een hypotheek gelegd op een doeltreffende leerbegeleiding. De taalvaardigheid van de leerlingen werd niet correct in beeld gebracht en kon dus ook niet genoeg leiden tot een afstemming van de remediëring op de noden van de leerlingen. Enkel de tekorten voor de kenniscomponent werden voldoende geredieerd.

Dit schooljaar heeft de vakgroep een systeem van gespreide evaluatie ingevoerd. De hervorming van het systeem heeft ook geleid tot een nauwkeurigere leerplanstudie en de evaluatie wordt nu al meer dan voorheen afgestemd op de te bereiken doelen. Een aantal zinvolle taaltaken werden ontwikkeld. Toch valt het op dat sommige vaardigheden leraarafhankelijk nog te weinig worden geëvalueerd.

Er is geen afspraak in de vakgroep over de beoordeling/bespreking van de vakattitudes.

De evaluatie is over het algemeen transparant. Leerlingen weten doorgaans wat ze moeten kennen en kunnen. Leraarafhankelijk krijgen ze leerstofoverzichten. De vakgroep ontwikkelt sinds dit jaar scorewijzers met criteria om de taaltaken te evalueren. Er zijn nog weinig afspraken over de frequentie van de toetsing en het aandeel van taaltaken in de totale score van elk rapport.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De preventieve leerbegeleiding is voor verbetering vatbaar. De visuele ondersteuning van de lessen blijft beperkt, hoewel de uitrusting het mogelijk maakt om met het bordboek te werken. Activerende werkvormen komen niet genoeg voor. De lessen verlopen leraarafhankelijk nog erg leraargestuurd. De binnenklasdifferentiatie krijgt een beperkte invulling. Het leren leren wordt algemeen te weinig geconcretiseerd. Studietips worden niet systematisch aangereikt. Dit alles verhindert ook het zelfstandig worden van de leerlingen bij het leren. Het is evenwel positief dat de vakgroep recentelijk een portfolio heeft ingevoerd. Leerlingen evalueren naar aanleiding van de toetsing welke taaltaken ze al onder de knie hebben. Dit is een voorbeeld van goede praktijk. Leraarafhankelijk zijn er ook interessante gestructureerde herhalingsoefeningen voor de mondelinge evaluatiebeurten. Het leefklimaat in de lessen is doorgaans positief.

De verantwoordelijkheid voor de remediëringsinitiatieven ligt bij de individuele leraar. De leerlingen kunnen terecht voor extra uitleg. Bij tekorten wordt er met een overzichtelijke begeleidingsfiche gewerkt. Deze dient om afspraken te maken over de wijze van studeren en voor het opvolgen ervan. Over het algemeen maakt de vakgroep een oordeelkundig gebruik van de fiches. De studieresultaten en effecten van de remediëringsinitiatieven worden opgevolgd tijdens de klassenraden. Er zijn weinig sporen van registratie van de remediëringsinitiatieven in het leerlingvolgsysteem.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet. Elk lokaal is uitgerust met een projector en een computer. Het vaklokaal A2 is beperkt aangekleed met materiaal dat de taal en de cultuur aanschouwelijk maakt. ICT wordt niet voldoende geïntegreerd in het leerproces. Hierdoor zijn de lessen beperkt gevarieerd en is de leeromgeving minder leerkrachtig.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

In het kader van de vakwerking maken de leraren afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking. Recentelijk heeft de werking een nieuw elan gekregen naar aanleiding van de deelname aan het schooloverstijgend overleg onder leiding van de pedagogische begeleiding. De aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs en de evaluatie krijgt sinds vorig schooljaar meer aandacht. Getuige hiervan zijn de stappen die worden gezet in verband met de aanpassing van de evaluatiepraktijk. Er is nog nood aan vorming met betrekking tot de leerbegeleiding en de integratie van ICT in het onderwijs.

3.1.1.3 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/037)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen met voldoende diepgang aan bod in de studie van de historische samenlevingen. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen voldoet, behalve voor het 'werken met bronnen'.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

In het eerste leerjaar A krijgen de leerlingen de nodige initiatie in het historisch referentiekader en het 'werken met bronnen'. In beide leerjaren komen bij de studie van de historische samenlevingen de meest kenmerkende feiten en ontwikkelingen uit de betrokken historische periodes aan bod. Er is voldoende aandacht voor de verschillende domeinen van de socialiteit. De leerlingen leren de historische gegevens situeren in tijd, ruimte en socialiteit, met daarbij ook enkele duidingen rond dimensies van tijd en ruimte. Het begrippenkader wordt geïntegreerd opgebouwd.

Het onderwijs- en leerproces verlopen leerboekgericht. De nadruk ligt vooral op het beschrijvende en verklarende niveau van het historische denken. Cognitieve doelstellingen komen met voldoende diepgang aan bod. De afstemming op de leerplandoelstellingen 'mens en samenleving' voldoet, maar duiding en interpretatie van ontwikkelingen, verbanden, wisselwerking en actualisering kunnen nog uitgesprokener. In het tweede leerjaar is de geïntegreerde benadering van de studie van de mediterrane wereld duidelijk uitgewerkt voor het socioculturele domein, maar dit is minder uitgesproken voor de andere domeinen. Positief is dat de leerinhouden enkele keren ervaringsgericht verruimd worden met studiereizen, lezingen of kleine projecten (bijvoorbeeld met betrekking tot historische stripverhalen).

Via de opdrachten in de leer- en werkboeken en multimediapresentaties verwerven de leerlingen voldoende vaardigheden om informatie uit bronnen te halen (analyse) en tot leerinhouden te verwerken (synthese). Het beheersingsniveau van het 'werken met bronnen' blijft echter hoofdzakelijk beperkt tot inhoudsconstructie. Het is niet volledig op de betrokken leerplandoelstellingen afgestemd. De initiatie in historische kritiek (begin eerste leerjaar) leren de leerlingen slechts weinig toepassen in de studie van de historische samenlevingen. Zoek- en verwerkingsopdrachten met integratie van historische vaardigheden komen te weinig voor.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Alle lessen vinden plaats in een vaklokaal dat uitgerust is met historische illustraties, enkele wandkaarten, een computer en dataprojectie. Deze laatste worden permanent ingezet voor visuele en structurele ondersteuning van het onderwijs- en leerproces en voor bronnenanalyse. De leerlingen raadplegen zelden of nooit naslagwerken. Bronnenverwerving en -verwerking met gebruik van ICT door de leerlingen komt eveneens zelden of nooit voor. Geschiedenis draagt zo weinig of niet bij tot het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en examens. Het dagelijks werk bestaat uit toetsen en slechts enkele taken. De opdrachten in de taken zijn onvoldoende concreet op de historische vaardigheden afgestemd (zie leerplandoelstellingen 'werken (vaardig worden) met tijd, ruimte, bronnen'). De toetsen en examens sluiten inhoudelijk voldoende bij het onderwijs- en leerproces aan, maar zijn op het vlak van leerplangerichtheid (validiteit) een verenging. De vragen peilen in hoofdzaak naar de kennis van representatieve en relevante feiten, begrippen en verklaringen. Verschillende gesloten vraagvormen beantwoorden niet aan het criterium van objectiviteit, omdat ze gokken toelaten. De evaluatie van vaardigheden is beperkt tot situering in tijd en ruimte en enkele vragen op basis van beeld- of tekstbronnen. Deze laatste peilen hoofdzakelijk naar het weergeven van feiten, kenmerken, verklaringen of voorbeelden af te leiden uit de bronnen. De vraagstelling peilt onvoldoende naar historische vaardigheden zoals informatieverwerving en -verwerking, identificatie van bronnen, toepassing van historische kritiek en onderscheid tussen feit en mening. 'Werken met ruimte' wordt alleen ondervraagd op het niveau van het situeren en benoemen op blinde kaarten. Analyse van historische kaarten komt niet voor in de evaluatie. De meerderheid van de leerlingen scoort voldoende voor geschiedenis. Aangezien de evaluatie hoofdzakelijk kennisgericht is, zijn de studieresultaten geen volledige weergave van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelen bereiken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Een centraal aangestuurd en gestructureerd onderwijs- en leerproces en een motiverend klasmanagement ondersteunen het leren en het welbevinden van de leerlingen. De leerbegeleiding is gericht op leerhouding, motivatie en cognitieve reproductie. Er zijn weinig werkvormen die de leerlingen aanzetten tot begeleid zelfstandig en probleemoplossend leren. Met uitzondering van observatieschema's wordt weinig gebruik gemaakt van leerstrategieën: leesstrategieën, zoek- en verwerkingsstrategieën, toepassing van het OVUR-principe (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren).

Er is voldoende aandacht voor het toegankelijk maken van het vakjargon en het begrippenkader. Bij evaluatie krijgen de leerlingen voldoende informatie over wat van hen verwacht wordt en wat ze moeten kennen en kunnen. Er is feedback op de leerprestaties van de leerlingen. Bij tegenvallende resultaten zijn er remediëringsgesprekken of -acties.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroepwerking kent weinig inhoudelijke diepgang en is geen hefboom voor kritische zelfevaluatie en kwaliteitsverbetering. Het overleg blijft overwegend beperkt tot afspraken van leerinhoudelijke, organisatorische en praktische aard. Het leidt onvoldoende tot het eventueel bijsturen of optimaliseren van het individueel didactisch handelen van de betrokken leraren. Er is onvoldoende gezamenlijke leerplanstudie die leidt tot een verticale samenhang met ontwikkeling en toepassing van leerlijnen.

In de eerste graad is de professionalisering vooral afgestemd op vakinhoudelijke deskundigheid en onvoldoende op de reële noden voor de kwaliteit van de leerplanrealisatie, namelijk de aanpak van de historische vaardigheden en de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen.

3.1.1.4 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is in onvoldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen. De gebruikte infrastructuur en aanwezige leermiddelen voldoen niet voor de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Bij de realisatie van de eindtermen en de leerplandoelstellingen volgen de leraren onvoldoende de leerplanvisie. Het leerproces wordt vooral gestuurd door het leerboek en te weinig vanuit het leerplan. Een kwaliteitsvolle uitwerking van techniekprojecten en de relatie met de voorgeschreven toepassingsgebieden 'biochemie, constructie, energie, informatie en communicatie, transport' ontbreken.

De lessen worden niet systematisch benaderd vanuit de kerncomponenten 'technisch systeem, technisch proces, hulpmiddelen en keuzes' en de dimensies 'begrijpen, hanteren en duiden'. De meeste leerinhouden worden onvolledig of te kennisgericht behandeld. De verhouding '50 % voor hanteren' en '50 % voor duiden en begrijpen' is niet herkenbaar aanwezig. De toepassingsgebieden biochemie en constructie komen niet of onvoldoende evenwaardig aan bod.

Het technisch proces vertrekt zelden vanuit een behoefte en verloopt zelden volgens de vijf stappen met name een probleem stellen, ontwerpen, maken, in gebruik nemen en evalueren. Het geleerde aanwenden in nieuwe situaties komt weinig aan bod. Het gebruik van ICT wordt onvoldoende aangewend bij het maken van ontwerptekeningen, het verzamelen van informatie over een technisch systeem, het communiceren tussen leerlingen en leraren, ...

Verspreid over de twee leerjaren evolueren de enkele techniekprojecten onvoldoende van gesloten en eenvoudige projecten naar meer open, creatieve en complexere projecten.

Onderwijsorganisatie *Samenstelling klasgroepen Organisatie curriculum*

De school volgt de aanbevelingen van het leerplan voor een optimale leerplanrealisatie slechts gedeeltelijk op. De lessen worden in blokken van twee lestijden georganiseerd en de grootte van de meeste leerlingengroepen voldoet, maar daarnaast vinden bijna alle lessen plaats in een klassiek leslokaal.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Hoewel de school beschikt over twee uitgeruste vaklokalen gaan bijna al de lessen techniek door in een traditioneel leslokaal. Het lokaal straalt geen technologisch karakter uit, is niet voorzien van de vereiste didactische uitrusting en biedt onvoldoende ruimte om in functie van de grootte van de klasgroep actief, constructief en onderzoekend leren en werken mogelijk te maken. Dit hypothekeert een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie. Er is een tekort aan voldoende werktafels, machines en gereedschappen. Voor de toepassingsgebieden 'biochemie, energie, transport, constructie en informatie- en communicatie' ontbreken een aantal minimale materiële vereisten waardoor de betrokken doelstellingen niet kunnen gerealiseerd worden. Om onderzoekwerk optimaal te integreren in het leerproces beschikken de leraren niet over voldoende computers met internetaansluiting in het lokaal. Het is wel mogelijk om uit te wijken naar een computerklas. De leraren hebben deze tekorten al meermaals kenbaar gemaakt aan de directie. De school bouwt momenteel aan een bijkomend gebouw voor de leerlingen van de eerste graad. Hierin zullen verscheidene vaklokalen voorzien worden voor het vak techniek.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De school opteert voor gespreide evaluatie, maar deze is onvoldoende valide en evenwichtig. Ze bestaat vooral uit een aantal productevaluaties. Via toetsen beoordelen de leraren hoofdzakelijk de reproductie van kennis. Procesevaluatie komt zelden of niet aan bod. Er zijn geen gelijkgerichte en duidelijke afspraken over de verhoudingen tussen kennis, vaardigheden en vakgebonden attitudes. Hierdoor is de evaluatie niet valide. De mogelijkheden tot zelfevaluatie worden zelden benut, waardoor de leerlingen onvoldoende gestimuleerd worden om hun leerproces bij te sturen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De omgang met de leerlingen is constructief en bemoedigend. De lessen verlopen overwegend leraargestuurd en in grote mate strikt gebonden aan het leerwerkboek. De invuldidactiek wordt zelden doorbroken door actieve werkvormen. Deze aanpak daagt de leerlingen onvoldoende uit tot onderzoekend en contextrijk leren. De kansen om aanleg en belangstelling bij de leerlingen te ontdekken in functie van een doelgerichte onderbouwing van de studiekeuze en oriëntering, worden onvoldoende benut.
Personeelsorganisatie <i>Oprachtenverdeling</i>	De school ondervindt de laatste jaren moeilijkheden om de lesopdrachten techniek toe te wijzen. De beperkte continuïteit in de opdrachten hindert het opbouwen van een degelijke vakexpertise.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakgroepwerking vormt nog geen reële hefboom voor kwaliteitsverbetering. Hoewel de vakleraren regelmatig samen overleggen, ligt de nadruk vooral op organisatorische thema's en veel minder op de aanpak van de eindtermen. Vakinhoudelijke afspraken worden nog onvoldoende gemaakt. De leerplanrealisatie wordt nog niet systematisch bewaakt. Er is nood aan deskundigheidsbevordering met het oog op het afstemmen van de leerlingenevaluatie op de eindtermen.

3.1.1.5 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2009/7841/003) en in tso tweede graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan D/2002/0279/048a)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate, maar met enkele kanttekeningen, gerealiseerd. De leerinhoudelijke doelstellingen komen op een evenwichtige wijze en met diepgang aan bod. De evaluatie gaat in aanvaardbare mate na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt. De leerbegeleiding is overwegend curatief.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De meerderheid van leerlingen bereikt de leerplandoelstellingen.

De leerinhoudelijke doelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Door de sterke leerboekgerichtheid ontstaan er een aantal knelpunten rond de realisatie van de overige leerplandoelstellingen.

De leerplandoelstellingen rond vaardigheden en vakattitudes en de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) krijgen weinig aandacht omdat de vakgroep de leerboekgerichtheid laat primeren op de leerplangerichtheid. Dit hiaat zet een rem op de competentiegericht wiskundevorming en het nastreven van de VOET 'leren leren'. De school hanteert geen procedure om de leerplanrealisatie systematisch op te volgen.

In de eerste graad A-stroom worden de onderrichtingen in het leerplan rond de verhouding (elementair+basis) versus (verdieping+uitbreiding) veeleer impliciet opgevolgd. Door de focus te leggen op de realisatie van de leerinhouden in het leerboek staat de leerplanrealisatie in sommige klasgroepen onder druk.

In de tweede graad in de studierichting Industriële wetenschappen ligt de lat voor de meeste basisdoelstellingen hoger dan de verwachtingen in het leerplan. De klemtoon ligt op het verwerven van leerstof. De leerplandoelen zelf, de vaardigheden en de leercompetenties zijn minder het uitgangspunt.

De vakgroep biedt in de twee graden de rekendoelen op een gemiddeld tot hoog beheersingsniveau aan. Het bereiken van dat niveau lukt goed. Andere vaardigheden (meet- en tekenvaardigheid, wiskundige taalvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid) krijgen minder aandacht. Het leerproces verloopt overwegend sterk gestuurd waardoor van zelfstandig leren weinig sprake is. Niet elke leerling realiseert in voldoende mate de leervaardigheden, zoals beschreven op bladzijde 44 (eerste graad) en 24 (tweede graad) van het leerplan.

De algemene eindterm in verband met ICT (ET 7) en de ICT-verwachtingen in de leerplannen worden gerealiseerd op lerarenniveau. Op leerlingenniveau krijgt ICT-integratie vooral aandacht in de tweede graad en weinig of niet in de eerste graad. De inzet van het digitaal platform als administratief trefpunt is in ontwikkeling. Voor de inschakeling van het digitaal platform als leerplatform in het onderwijsleerproces is nog een weg te gaan.

De leraren hanteren meestal een verzorgd taalgebruik. De uitzondering toont aan dat de betrokkene onzorgvuldig omspringt met de 'basiscompetenties voor de leraar secundair onderwijs' rond taal (Besluit van de Vlaamse regering 17/01/2008, o.a. 1.11). De aandacht voor de instructietaal is overwegend goed. Niet iedereen gebruikt consequent correcte wiskundetaal. Het verwoorden van de oplossingsstrategieën door de leerlingen is veeleer beperkt, mede door de druk op het afwerken van de verdiepingsoefeningen in de leerboeken. Te vaak worden de leerlingen uitgedaagd tot 'één- of tweewoorden-antwoorden'.

De samenhang en de gelijkgerichtheid binnen de graad worden beperkt bewaakt. Om de eigen onderwijskwaliteit te toetsen en de leerlingen te enthousiasmeren voor de wiskunde neemt de school deel aan externe evaluatiemomenten (olympiades). De resultaten van de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De beschikbare materiële uitrusting in de leslokalen beantwoordt aan de minimale vereisten om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren. De school heeft gezorgd dat elke wiskundeleraar gebruik kan maken van minstens één computer met degelijk projectiesysteem. De leraren gebruiken bordboeken, maar niet iedereen benut de vrijgekomen schrijftijd om de notities van de leerlingen op correctheid en volledigheid te controleren.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is voldoende valide en representatief. In alle lesgroepen streeft men een meer dan gemiddeld niveau na, vooral wat betreft de rekenvaardigheden. De resultaten zijn vrij normaal verdeeld en het gemiddelde en de mediaan van de resultaten schommelen in de meeste lesgroepen rond dezelfde waarde.

Er zijn een aantal positieve elementen. De examens worden in overleg opgesteld en bevatten een transparante puntenverdeling en soms ook verbeter sleutels. De leerlingen weten wat van hen wordt verwacht op toetsen en examens. Ze krijgen feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen. Waar mogelijk wordt een proefwerk opgesplitst in een deel met een (grafisch) rekentoestel en een deel zonder.

Er zijn een aantal aandachtspunten of knelpunten. De evaluatie is overwegend productgericht hoewel de eindtermen en de leerplannen naast kennis ook de ontwikkeling en evaluatie van vaardigheden en vakgebonden attitudes benadrukken. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt. In de evaluatie in de eerste graad wordt de verdeling van de verschillende clusters van doelstellingen (basisniveau en elementair niveau samen voor minimaal 70 %) niet duidelijk onderscheiden. Hierdoor fungeert de verwerkingsgraad van deze onderdelen onvoldoende als richtinggevende indicator voor de attestering, oriëntering en advisering van de leerlingen.

Soms worden examens integraal gekopieerd van het ene schooljaar naar het andere. Hierdoor kan de validiteit van de beoordeling in vraag gesteld worden.

Leerbegeleiding*Preventief**Curatief*

De klemtoon ligt vooral op de curatieve leerbegeleiding. Deze uit zich in inhaallessen of het geven van extra taken. In alle leerjaren zijn er voldoende remediëringsmomenten. De remediëring is afgestemd op de noden van de leerling, maar minder op de leerplandoelen.

De preventieve leerbegeleiding wordt veeleer minimaal ingevuld. De vakgroep besteedt weinig of geen aandacht aan de ontwikkeling van een 'gereedschapskist' voor meetkunde (leerplan eerste graad bladzijde 106, tweede graad leerplan a bladzijde 38). Tot een afstemming van de verschillende clusters binnen de vakoverschrijdende eindtermen 'Leren leren' op de nieuwe leerstof komt men nauwelijks. Een bredere gelijkgerichte aanpak van de problematiek leren leren op schoolniveau en de groei naar een zelfverantwoord leren ontbreken. De leerbegeleiding wordt vooralsnog niet opgebouwd binnen een spiraalcurriculum waarbij in elke graad en leerjaar aan de reeds aangebrachte vaardigheden iets wordt toegevoegd (leerlijnen). De (planning)agenda's worden niet altijd met dezelfde zorg en duidelijkheid ingevuld. Dit is een gemiste kans voor de realisatie van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'.

Voor leer- en ontwikkelingsstoornissen nemen de leraren passende maatregelen.

Er worden geen structurele inhaallessen georganiseerd maar alle leerkrachten zijn steeds bereid om leerlingen voor, tijdens en na de les te begeleiden bij het wegwerken van problemen.

Deskundigheidsbevordering*Vorming**Overleg*

De vak kennis van alle leerkrachten is goed. De pedagogische bekwaamheid is leraargebonden. De voorbije jaren heeft men zelden een beroep gedaan op de pedagogische begeleiding. Men krijgt voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. Het volgen van vakgerichte en algemeen pedagogische nascholing is leraargebonden en veeleer summier.

De vakgroepwerking is overwegend informeel en het formele overleg blijft beperkt tot een aantal praktische en organisatorische afspraken. Vakinhoudelijke onderwerpen komen weinig of niet aan bod. Dit remt de gelijkgerichtheid rond verschillende onderwijsprocessen af (leerlingenevaluatie, leerbegeleiding, werkvormen, ontwikkeling van competentiegericht wiskundevorming).

3.1.1.6 Frans in tso tweede graad (Leerplan D/2012/7841/057)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is voldoende gericht op het verwerven van functionele taalvaardigheid. De leerbegeleiding ondersteunt het leerproces. De uitrusting voldoet. De evaluatie is voldoende representatief voor de leerplandoelen en biedt de mogelijkheid om het studiepeil van de leerlingen te beoordelen. De meerderheid van de leerlingen behaalt behoorlijke tot goede resultaten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijs is voldoende gericht op het verwerven van functionele taalvaardigheid. Leerlingen leren mondeling en schriftelijk communiceren in zinvolle contexten. De woordenschat en de grammatica worden geïntegreerd aangebracht en inge oefend in samenhang met de vaardigheden. Dit schooljaar is de vakgroep van start gegaan met het invoeren van taaltaken. Dit heeft geleid tot een meer leerplangericht aanbod.

De leerplandoelen voor luisteren en lezen worden in voldoende mate aangeboden. De moeilijkheidsgraad van de teksten en de vraagstelling stemt overeen met het vereiste niveau. De variatie aan tekstsoorten is evenwel voor verbetering vatbaar. De meeste leerplandoelen voor spreken en mondelinge interactie worden geoefend. Vorig schooljaar voldeed de schrijfvaardigheidstraining niet voor de studierichtingen Elektrotechnieken en Houttechnieken. Ook in het eerste leerjaar van de tweede graad van de studierichtingen Mechanische technieken, Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica werd het schrijven te weinig geoefend tijdens het schooljaar zodat er geen leerproces mogelijk was. Dit schooljaar is hierin een kentering gekomen. Het vormt een uitdaging voor de vakgroep om verder de leerplangerichtheid van het onderwijsaanbod te bewaken.

Door middel van authentiek tekstmateriaal maken de leerlingen voldoende kennis met cultuuruitingen en socio-culturele aspecten van de Franstalige wereld. Ook bij productieve taaltaken is er aandacht voor alledaagse omgangsvormen en beleefdheidsconventies.

In het algemeen reflecteren leerlingen over de taal. Zowel voor de receptieve als voor de productieve vaardigheden wordt echter te weinig gereflecteerd over de kenmerken van tekstsoorten, over tekstopbouw en over stijlkenmerken. De leerstrategieën voor lezen, luisteren, spreken en schrijven krijgen beperkt expliciete aandacht. Dit aspect van de instructie is voor verbetering vatbaar. Over ondersteunende attitudes voor het leren van de taal wordt er in de lessen mondeling gesproken. Occasioneel reflecteren leerlingen er ook over door middel van zelfevaluatielijsten.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De resultaten van de leerlingen zijn in alle studierichtingen behoorlijk. Het onderzoek van de leerlingennotities en de klasbezoeken wijst op een globaal voldoende beheersingsniveau van de vijf taalvaardigheden.

Dit schooljaar heeft de vakgroep een systeem van gespreide evaluatie ingevoerd. De hervorming van het systeem heeft ook geleid tot een nauwkeurigere leerplanstudie en de evaluatie wordt meer dan voorheen afgestemd op de te bereiken doelen. Een aantal zinvolle taaltaken werden ontwikkeld. De kennis wordt functioneel bevraagd.

Dankzij de gespreide evaluatie is de inbedding van de evaluatie in het leerproces verbeterd. Meestal geven evaluatiebeurten aanleiding tot feedback. Bij schrijftaken worden de leerlingen nog niet altijd voldoende systematisch uitgedaagd om te reflecteren over hun fouten en om ze te verbeteren. Hierdoor worden leerkansen gemist.

Er is geen afspraak in de vakgroep over de beoordeling/bespreking van de vakattitudes.

De evaluatie is over het algemeen transparant. Leerlingen weten doorgaans wat ze moeten kennen en kunnen. Meestal krijgen ze leerstofoverzichten en duidelijke uitleg over de wijze waarop ze bevraagd zullen worden. Een aantal leraren werkt met scorewijzers, die de leerlingen ook op voorhand krijgen. Er zijn nog weinig afspraken over de frequentie van de toetsing en het aandeel van taaltaken in de totale score van elk rapport.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Bij de klasbezoeken werd vastgesteld dat de werksfeer stimulerend is voor de leerlingen. Ze worden aangemoedigd tot participatie. De meeste lessen worden visueel ondersteund door middel van een bordboek. De interactie blijft soms nog te beperkt omdat de lessen vaak leraargestuurd verlopen. Toch is er leraarafhankelijk ook aandacht voor individuele oefenmomenten of voor duowerk. Leraren geven mondeling studietips. Er wordt nagestreefd om leerlingen inzichtelijk te leren leren. Het is positief dat de vakgroep recentelijk een portfolio heeft ingevoerd. Leerlingen evalueren naar aanleiding van de toetsing welke taaltaken ze al onder de knie hebben. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.

Leraren nemen doorgaans de verantwoordelijkheid op voor het bijwerken van leerlingen naar aanleiding van zwakke resultaten. Door middel van begeleidingsfiches en de verplichting tot schriftelijk studeren, stimuleert de vakgroep de leerlingen die moeilijkheden ondervinden met het vak. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd bij klassenraden. Er zijn weinig sporen van registratie van de remediëringsinitiatieven in het leerlingvolgsysteem.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De materiële uitrusting voldoet. Elk lokaal is uitgerust met een projector en een computer. Het vaklokaal A2 is beperkt aangekleed met materiaal dat de taal en de cultuur aanschouwelijk maakt. ICT wordt vooral geïntegreerd in het leerproces voor de visuele ondersteuning van de lessen en het opzoeken van informatie op het internet. Woordenboeken zijn voorhanden maar worden nog niet altijd systematisch gebruikt door de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

In het kader van de vakwerking maken de leraren afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking. Recentelijk heeft de werking een nieuw elan gekregen naar aanleiding van de deelname aan het schooloverstijgend overleg onder leiding van de pedagogische begeleiding. De aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs en de evaluatie krijgt sinds vorig schooljaar meer aandacht. Getuige hiervan zijn de stappen die worden gezet in verband met de aanpassing van de evaluatiepraktijk. Nieuwe leraren worden goed geïntegreerd en inhoudelijk ondersteund.

3.1.1.7 Nederlands in tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/001)

Voldoet niet

De vakgroep volgt de leerplanvisie niet in voldoende mate en niet voldoende gelijkgericht. Het onderwijsaanbod is overwegend, maar met individuele en leerjaarafhankelijke verschillen, niet voldoende gericht op de leerplandoelstellingen. De leerlingenevaluatie is niet voldoende evenwichtig afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Door een gebrek aan horizontale en verticale afspraken over de invulling van het onderwijsaanbod, is de leerplanrealisatie uiteenlopend. De visie van het leerplan staat over het algemeen ondergeschikt aan het gebruik van leerboeken of van eigen cursusmateriaal. Het onderwijsaanbod is vrij divers van aard, met meestal een overwicht voor de taalbeschouwing, onvoldoende aandacht voor de ontwikkeling van de taalvaardigheden en een onvoldoende integratie tussen taalvaardigheden en de taalbeschouwing.

Het onderwijsaanbod staat niet voldoende in het teken van de begeleiding van de leerlingen naar een actieve (productieve en receptieve) taalbeheersing via een authentiek taalgebruik. De taalvaardigheden en de integratie van de verschillende vaardigheden staan niet voldoende centraal. Vooral het verhogen van de luister-, kijk- spreek- en gespreksvaardigheid wordt niet voldoende nagestreefd. Daarnaast worden de vaardigheden te weinig aangereikt op de vereiste verwerkings- en beheersingsniveaus.

Taalbeschouwing staat niet voldoende in functie van het vergroten van de taalvaardigheid van de leerlingen. In tegenstelling tot wat het leerplan voorschrijft, wordt taalbeschouwing zelden opgevat als een reflectie die het talig handelen begeleidt, maar regelmatig als doel op zich. Deze component staat nog overwegend los van het actief taalgebruik van de leerlingen. De leerlingen leren te weinig de juiste regels van spelling en spraakkunst toe te passen in diverse taalgebruikssituaties. Tevens wordt het inzicht in het taalsysteem onvoldoende gecreëerd vanuit een reflectie op eigen en andermans taalgebruik. De literatuurcomponent wordt over het algemeen vrij eng benaderd en maakt niet steeds deel uit van het curriculum.

De weinige afspraken die de vakgroep heeft gemaakt over het uitzetten van leerlijnen zijn in de les- en evaluatiepraktijk nog onvoldoende herkenbaar aanwezig. De vakgroep heeft nog geen verticale invulling van de schrijf- en spreekopdrachten uitgewerkt. De taalbeschouwing volgt wel de leerlijn die het handboek aanreikt. Over het algemeen is er in het aanbod nauwelijks differentiatie tussen de verschillende studierichtingen. Het leerplan bepaalt dat de eindtermen rond taalbeschouwing zich in tso-richtingen beperken tot herkennen en onderzoeken. Voor bepaalde richtingen kan ook benoeming van bepaalde aspecten en het kunnen geven van de juiste termen belangrijk zijn (zie leerplan bladzijde 47).

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Alle lokalen beschikken over audiovisuele middelen en digitale projectie-apparatuur, zodat de mogelijkheden tot ondersteuning van de kijk- en luistervaardigheid kunnen worden aangewend. Om de mogelijkheden tot en het gebruik van ICT-integratie voor onder meer opzoekwerk, tekstverwerking en digitale oefeningen te benutten, moeten multimedialokalen worden gereserveerd. De school leverde recentelijk inspanningen om de ICT-infrastructuur te optimaliseren. De intensiteit van de ICT-integratie is afhankelijk van leerjaar en leraar.

Een activerende didactische benadering van het onderwijsleerproces wordt zelden benut. Soms zijn de klasgroepen vrij groot of het lokaal te klein voor een communicatieve en interactieve klasopstelling. Het onderwijsleergesprek is de meeste gebruikte werkvorm, wat niet aansluit bij het concept van het vaardigheidsgerichte leren.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Op schoolniveau is een visie op de evaluatie van de leerlingen in ontwikkeling. Op het niveau van de vakgroep bestaan weinig afspraken over een gelijkgerichte aanpak van de evaluatiepraktijk. De puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens ligt vast, maar de inhoudelijke afspraken zijn beperkt. Afhankelijk van leerjaar en leraar is de leerlingenevaluatie al dan niet voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Over het algemeen krijgt de evaluatie van de taalvaardigheden proportioneel te weinig aandacht, zowel in aantal als in de puntenverhouding. De kennis van woordenschat en de beheersing van taalbeschouwing beslaan vaak het grootste gedeelte van de evaluatie, vooral in de examenreeksen. De ontwikkeling van de spreek- en luistervaardigheid wordt niet voldoende als een proces beschouwd. Deze aspecten worden soms alleen beoordeeld naar aanleiding van het trimestrieel rapport.

De toetsing van taalbeschouwelijke kennis strookt niet met de leerplanvisie op de component taalbeschouwing. Taalbeschouwelijke kennis en inzicht worden te weinig getoetst en beoordeeld in de context van taaltaken. In de opdrachten voor de productieve vaardigheden is de variatie aan tekstsoorten te beperkt. De beoordelingscriteria voor deze vaardigheden zijn vaak onvoldoende transparant. Daarnaast hanteert de vakgroep geen gelijkvormigheid met betrekking tot de criteria. Een groeilijn en een toename van de complexiteit van de opdrachten rond taalvaardigheid ontbreken.

De evaluatie beoogt niet voldoende het onderwijsleerproces mogelijk bij te sturen. Vakgebonden attitudes, strategieën en een positieve houding tegenover correct taalgebruik worden zelden beoordeeld. De leerling wordt niet voldoende uitgenodigd om te reflecteren over zijn en andermans taalgebruik met als doel inzicht te krijgen in de taalsystematiek.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leraren leveren in een positief leefklimaat inspanningen om hun leerlingen de nodige begeleiding en ondersteuning te bieden. Het klassenmanagement verloopt ordelijk en respectvol. De leerlingen maken regelmatig gebruik van hulpmiddelen om hun opdrachten uit te voeren, zoals schrijf- en spreekkaders. Het systematisch hanteren van leerstrategieën en stappenplannen als onderdeel van het leren leren, is echter niet standaard opgenomen in de preventieve leerbegeleiding. De OVUR-strategie daagt af en toe op, maar deze methode wordt niet voldoende in de evaluatieopdrachten gevolgd (OVUR: oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren). Systematisch is bij de examenreeksen een algemene reflectie opgenomen op de al dan niet geleverde inspanningen tijdens de voorbereiding en de uitvoering ervan.

De leraren zijn beschikbaar om leerlingen te ondersteunen bij hun opdrachten en waar nodig bijsturingen of remediëring te verstrekken. Een remediëringstraject wordt opgezet bij het behalen van een onvoldoende voor het vak op het trimestriële rapport. Deze standaardprocedure is op schoolniveau uitgewerkt. De beoordeling van de opdrachten en de toetsen van de jongeren wordt niet voldoende aangewend om hun leerproces bij te sturen. De leerlingen worden te weinig aangemoedigd om hun opdrachten en toetsen te corrigeren en om zo te leren uit hun fouten. Leraargebonden zijn vormen van zelf- en peerevaluatie geïntegreerd bij taalvaardigheidsoefeningen.

De vakgroep besteedt slechts occasioneel aandacht aan het taalgebruik van de leerlingen en aan het stimuleren van zelfreflectie op hun taalgebruik. Het cursusmateriaal, de opdrachten en de agenda van de leerlingen worden zelden op taal gecontroleerd. Op schoolniveau is de aandacht voor een talenbeleid op uitvoeringsniveau weinig aanwezig.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Overleg*

De werking van de vakgroep is niet voldoende gericht op een inhoudelijke afstemming van het curriculum op de visie van het leerplan. De vakgroep heeft zich nog niet voldoende gebogen over de leerplanrealisatie en over het afstemmen van het onderwijsaanbod op de leerplanvisie. De opdrachten van de leraren vertonen weinig continuïteit waardoor een gemeenschappelijke doelgerichtheid wordt afgeremd.

Een eerste aanzet is genomen om leerlijnen te ontwikkelen en om de verticale samenhang binnen de graad en graadoverstijgend te verstevigen.

Het bewustzijn groeit dat de vakgroep en de leraar de eerste verantwoordelijken zijn voor de leerplanrealisatie. De leraren staan over het algemeen open voor externe evaluatie en voor aanbevelingen. De externe ondersteuning van de vakgroep is echter vrij beperkt. De schoolleiding heeft dit schooljaar de vakgroep aangemoedigd om gebruik te maken van de mogelijkheden tot terugkoppeling door de pedagogische begeleiding. De schoolleiding faciliteert tevens de mogelijkheid om gebruik te maken van navorming. Het volgen van vakgerichte en algemeen pedagogische nascholing wordt beleidsmatig in beperkte mate aangestuurd.

3.1.1.8 Wiskunde in tso tweede graad tso in de studierichtingen Elektricititeit-elektronica en Elektromechanica (leerplan D/2002/0279/048b) en Elektrotechnieken, Mechanische technieken en Houttechnieken (leerplan D/2002/0279/048d)

Voldoet niet

Het aanbod is onvolledig. De evaluatie gaat in onvoldoende mate na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt. De leerbegeleiding is overwegend curatief.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De meerderheid van leerlingen bereikt de aangeboden leerplandoelstellingen.

De leerplandoelstellingen rond vaardigheden en vakattitudes en de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) krijgen weinig aandacht omdat de vakgroep de leerboekgerichtheid laat primeren op de leerplangerichtheid. Dit hiaat zet een rem op de competentiegerichte wiskundevorming en het nastreven van de VOET 'leren leren'. De school hanteert geen procedure om de leerplanrealisatie systematisch op te volgen.

In de studierichtingen Elektrotechnieken, Mechanische technieken en Houttechnieken hebben de leerlingen drie lestijden. De leraren hanteren hiervoor het leerplan d. Vorig schooljaar werden de leerplandoelstellingen g23, g24, g27 van 'het expliciteren van algebraïsche verbanden' en s26, s27, s28, s29, s30 en s31 van 'beschrijvende statistiek' niet behandeld.

De leerlingen van Elektriciteit-elektronica Elektromechanica hebben vijf lestijden. De leraren hanteren hiervoor het leerplan d. Vorig schooljaar werden de verplichte leerplandoelstellingen m18 tot m23 van 'vectoren' niet behandeld.

De vakgroep biedt in de twee graden de rekendoelen op een gemiddeld tot hoog beheersingsniveau aan. Het bereiken van dat niveau lukt goed. Andere vaardigheden (meet- en tekenvaardigheid, wiskundige taalvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid) krijgen minder aandacht. Het leerproces verloopt overwegend sterk leraargestuurd waardoor van zelfstandig leren weinig sprake is. Niet elke leerling realiseert in voldoende mate de leervaardigheden, zoals beschreven op bladzijde 24 van het leerplan.

De algemene eindterm in verband met ICT (ET 7) en de ICT-verwachtingen in de leerplannen worden gerealiseerd op lerarenniveau. Op leerlingenniveau is de realisatie uiteenlopend. De inzet van het digitaal platform als administratief trefpunt is in ontwikkeling.

Lesuitval omwille van extra-curriculaire activiteiten of afwezigheden wordt in de mate van het mogelijke gecompenseerd. Het extra-curriculaire aanbod wordt niet ervaren als een ondersteuning voor de leerplanrealisatie.

Het taalgebruik door leraren is overwegend verzorgd. De aandacht voor de instructietaal is overwegend goed. Het verwoorden van de oplossingsstrategieën door de leerlingen is veeleer beperkt, mede door de druk op het afwerken van de verdiepingsoefeningen in de leerboeken. Te vaak blijven de antwoorden beperkt tot één- of tweewoorden-antwoorden'.

De samenhang en de gelijkgerichtheid binnen de graad worden beperkt bewaakt. Om de eigen onderwijskwaliteit te toetsen en de leerlingen te enthousiasmeren voor de wiskunde neemt de school deel aan externe evaluatiemomenten (olympiades). De resultaten van de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De beschikbare materiële uitrusting in de leslokalen beantwoordt aan de minimale vereisten om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren. De school heeft gezorgd dat elke wiskundeleraar gebruik kan maken van minstens één computer met degelijk projectiesysteem. De leraren gebruiken bordboeken, maar niet iedereen benut de vrijgekomen schrijftijd om de notities van de leerlingen op correctheid en volledigheid te controleren.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is onvoldoende valide en representatief omdat niet alle doelen werden geëvalueerd door hiaten in de leerplanrealisatie. In alle lesgroepen streeft men een meer dan gemiddeld niveau na, vooral wat betreft de rekenvaardigheden. De resultaten zijn vrij normaal verdeeld en het gemiddelde en de mediaan van de resultaten schommelen in de meeste lesgroepen rond dezelfde waarde.

Er zijn een aantal positieve elementen. De examens worden in overleg opgesteld en bevatten een transparante puntenverdeling en soms ook verbeterleutels. De leerlingen weten wat van hen wordt verwacht op toetsen en examens. Ze krijgen feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen. Waar mogelijk wordt een proefwerk opgesplitst in een deel met een (grafisch) rekentoestel en een deel zonder.

Er zijn een aantal aandachtspunten of knelpunten. De evaluatie is overwegend productgericht hoewel de eindtermen en de leerplannen naast kennis ook de ontwikkeling en evaluatie van vaardigheden en vakgebonden attitudes benadrukken. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt.

Soms worden examens integraal gekopieerd van het ene schooljaar naar het andere. Hierdoor kan de validiteit van de beoordeling in vraag gesteld worden.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De klemtoon ligt vooral op de curatieve leerbegeleiding. Deze uit zich in inhaallessen of het geven van extra taken. In alle leerjaren zijn er voldoende remediëringsmomenten. De remediëring is afgestemd op de noden van de leerling, maar minder op de leerplandoelen.

De preventieve leerbegeleiding wordt veeleer minimaal ingevuld. De vakgroep besteedt weinig of geen aandacht aan de ontwikkeling van een 'gereedchapskist' voor meetkunde (leerplan a bladzijde 38). Tot een afstemming van de verschillende clusters binnen de vakoverschrijdende eindtermen 'Leren leren' op de nieuwe leerstof komt men nauwelijks. Een bredere gelijkgerichte aanpak van de problematiek leren leren op schoolniveau en de groei naar een zelfverantwoord leren ontbreken. De leerbegeleiding wordt vooralsnog niet opgebouwd binnen een spiraalcurriculum waarbij in elke graad en leerjaar aan de reeds aangebrachte vaardigheden iets wordt toegevoegd (leerlijnen). De (planning)agenda's worden niet altijd met dezelfde zorg en duidelijkheid ingevuld. Dit is een gemiste kans voor de realisatie van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'.

Voor leer- en ontwikkelingsstoornissen nemen de leraren passende maatregelen.

Er worden geen structurele inhaallessen georganiseerd maar alle leerkrachten zijn steeds bereid om leerlingen voor, tijdens en na de les te begeleiden bij het wegwerken van problemen.

Deskundigheidsbevordering De vakkennis van alle leerkrachten is goed. De pedagogische bekwaamheid is leraargebonden. De voorbije jaren heeft men zelden een beroep gedaan op de pedagogische begeleiding. Men krijgt voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. Het volgen van vakgerichte en algemeen pedagogische nascholing is leraargebonden en veeleer summier.

*Overleg
Vorming*

De vakgroepwerking is overwegend informeel en het formele overleg blijft beperkt tot een aantal praktische en organisatorische afspraken. Vakinhoudelijke onderwerpen komen weinig of niet aan bod. Dit remt de gelijkgerichtheid rond verschillende onderwijsprocessen af (leerlingenevaluatie, leerbegeleiding, werkvormen, ontwikkeling van competentiegerichte wiskundevorming).

3.1.1.9 Specifiek gedeelte Basismechanica in bso tweede graad (leerplan D/2006/0279/068)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd en de evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De meeste onderwijsdoelstellingen worden effectief aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. Het aanbod in de technische vakken is gestructureerd, evenwichtig en voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Voor praktijk zijn de oefeningen in het tweede leerjaar niet optimaal afgestemd op het verwerven van de basiskennis en -technieken om een specifiekere opleiding in de derde graad te kunnen aanvatten. Het aanbod en de werkopdrachten (steekkar en pianokruk) zijn eenzijdig gericht op lassen-constructie. De leerinhouden met betrekking tot tekenen, gereedschap- en materialenleer, verspaning, plaatbewerking, lassen en elektriciteit worden aangeboden aan de hand van gestructureerd cursusmateriaal en werkopdrachten. Voor monteren/demonteren en sanitair beschikt men niet over uitgewerkte opdrachten. Voor elektriciteit worden er nog niet relevante draadploo- en soldeeroefeningen op het niveau van de eerste graad aangeboden. Het plaatsen en aansluiten van een elektrische verdeelkast wordt niet aan alle leerlingen aangeboden. Het aantal lessen elektriciteit is niet in overeenstemming met het beperkt aantal leerplandoelstellingen. De beschikbare mogelijkheden voor hydraulica/pneumatica worden weinig gebruikt en de attitude voor veilig werken krijgt soms onvoldoende aandacht.

Onderwijsorganisatie
*Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen*

De groepering van de leerlingen in klassen is functioneel voor het realiseren van de onderwijsdoelstellingen. De grootte van de klasgroep, de taakgerichte invulling van het curriculum en de motivatie ondersteunen meestal het leerproces in voldoende mate.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Het beschikbare didactische materiaal, de school- en de ICT-uitrusting worden gebruikt voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. De CAD (computer-aided design)-mogelijkheden worden gepast benut. De werkplaatsorganisatie en -schikking zijn voor verbetering vatbaar. In de werkplaats van het eerste leerjaar staan de werktuigmachines te dicht bij elkaar, ontbreekt een afbakening van loop- en werkzone en staan er te veel werkbanken. De werkplaats van het tweede leerjaar is overwegend ingericht als een las- en constructiewerkplaats. Ook hier staat alles dicht op elkaar en zijn de loop- en werkzones onvoldoende afgebakend.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De meeste onderwijsdoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De werkopdrachten en de vraagstelling zijn in het eerste leerjaar voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau en de leerplandoelstellingen. In het tweede leerjaar is de evaluatie voor praktijk niet optimaal afgestemd op de leerplandoelstellingen. De leerlingen zijn op de hoogte van de evaluatiecriteria. In de werkplaats worden de zelfevaluatiemogelijkheden benut. Vakcommentaar, duiding en/of remediëring ontbreken bij de rapportering.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen gedisciplineerd en ordelijk. Het leerproces is voldoende gestructureerd en de verwachtingen en uitdagingen zijn haalbaar. Met uitzondering van de realisaties in het tweede leerjaar, zijn de planning, het studiemateriaal en de werkopdrachten voldoende gestructureerd. Sommige leraren gebruiken activerende werkvormen. Differentiatie, inoefenen van leerstrategieën en gestructureerde opdrachten die stijgen in moeilijkheidsgraad en de leerlingen uitdagen om meer zelfstandig te werken, komen minder aan bod. De instructie- en vaktaal is effectief voor het bereiken van de doelen. Remediëring en feedback, aangepast aan de noden van alle leerlingen, krijgen beperkte aandacht. Cursusmateriaal en werkopdrachten bieden voldoende ondersteuning bij het leerproces. Sommige werkopdrachten en/of projecten getuigen nog niet van oog voor modern design.
Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse</i> <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De school of de vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam voldoende in kaart. De competenties van de leraren worden nog niet systematisch ontwikkeld via nascholing en leren van elkaar. Er is vooral overleg rond organisatorische en inhoudelijke thema's. Actueel pedagogisch-didactische onderwerpen en leerplangerichtheid komen niet systematisch aan bod. De vakgroep beschikt nog niet over voldoende reflecterend vermogen om de eigen kwaliteit te bewaken.

3.1.1.10 Project algemene vakken (PAV) en moderne vreemde taal Engels in bso derde graad (leerplan D/2012/7841/026)

Voldoet niet

Niet alle doelstellingendomeinen zijn voldoende of op het vereiste beheersingsniveau geïntegreerd in de uitwerking van de thema's. Het aanbod Engels vertoont onvoldoende samenhang voor een doelgerichte opbouw van communicatief en functioneel taalgebruik. De beschikbaarheid van uitrusting en leermiddelen beantwoordt niet volledig aan de minimale materiële vereisten. De evaluatiepraktijk is onvoldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. De vakgroep is zich bewust van enkele pijnpunten en werkt constructief aan bijstellingen. Die zijn op dit moment nog niet volledig verankerd in het onderwijsproces en de evaluatiepraktijk.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Themabundels en aanvullende opdrachten en projecten zijn de leidraad voor het onderwijs- en leerproces. De keuze van de thema's en de uitwerking ervan waren vorig schooljaar niet voldoende op alle leerplandoelstellingen afgestemd. Dit schooljaar plannen de leraren enkele nieuwe thema's die meerdere van de hieronder vermelde tekorten ondervangen. Het is weliswaar te vroeg om de geplande bijstellingen te kunnen beoordelen.
---	--

In beide leerjaren is er een inleidend thema 'algemene parate kennis'. Het aanbod van parate kennis daarin is helemaal niet op de leerplandoelstellingen afgestemd en weinig ondersteunend voor de functionele vaardigheden. De leraren zijn terecht van plan dit thema volgend jaar te schrappen.

De leerplandoelstellingen met betrekking tot de eindtermen 'maatschappelijk en ethisch bewustzijn, weerbaarheid en verantwoordelijkheid' zitten onvoldoende of niet op het vereiste beheersingsniveau in de thema's vervat. De leerlingen worden onvoldoende functioneel voorbereid op zelfstandigheid en weerbaarheid ten aanzien van financiële verrichtingen, budgetbeheer, consumentengedrag, sociale wetgeving en arbeidsrecht, zelfstandig wonen, gebruik van maatschappelijke voorzieningen, enzovoort. Daartoe zijn de benaderingen in enkele thema's te fragmentarisch en maken de leerlingen onvoldoende kennis met authentieke contexten in dit verband. Verschillende oefeningen of probleemstellingen zijn niet op het vereiste beheersingsniveau uitgewerkt. 'Kunnen solliciteren' vormt daarop een uitzondering.

Conform het leerplan verwerven de leerlingen de taalvaardigheden vooral via frequente toepassingen van informatieverwerving en -verwerking en presentatieopdrachten. Begrijpend lezen, luister- en spreekvaardigheden komen voldoende aan bod. Met uitzondering van enkele concrete opdrachten zoals het leren schrijven van een zakelijke brief of e-mail en het leren solliciteren, is er minder uitgesproken aandacht voor schrijfvaardigheid. In de leerwerkboeken blijven veel taal- en spellingsfouten onverbeterd. Er zijn ook weinig doelgerichte schrijftaken. Luister- en spreekvaardigheid in interactie komt eveneens weinig uitgesproken aan bod. In het thema 'Kunnen solliciteren' is er bijvoorbeeld geen toepassing onder de vorm van een sollicitatiegesprek.

Het aanbod van functionele rekenvaardigheden voldoet niet. Oefeningen en toepassingen zijn veeleer fragmentarisch opgenomen in de thema's en vertonen geen duidelijke leerlijn. De oefeningen beantwoorden veelal niet aan het vereiste beheersingsniveau. Het aanbod van rekenvaardigheden in de aparte bundel in het tweede leerjaar is onvoldoende ingebed in functionele contexten.

Zelfstandig werk of groepswork met toepassingen van informatieverwerving en -verwerking en presentatie komen frequent voor. Daarbij leren de leerlingen echter onvoldoende gebruikmaken van stappenplannen en strategieën die hun functionele vaardigheden en organisatiebekwaamheid bevorderen: het gebruik van instructiekaarten met leerstrategieën, spreek- en schrijfkaders, de OVUR-procedure (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren).

Tijd- en ruimtewustzijn zitten in verschillende thema's en aanvullende projecten verwerkt. Er is voldoende aandacht voor relevante problemen in het heden en het recente verleden. Positief is de organisatie van enkele uitstappen en projecten verbonden aan actualiteit, herinneringseducatie of cultuur. Daarbij krijgen de leerlingen doelgerichte voorbereidings- en verwerkingsopdrachten.

De vakgroep is nog op zoek naar gepaste thema's voor de realisatie van 'functionele wetenschappelijke vaardigheden'. Er zijn enkele thema's met natuurwetenschappelijke invalshoek. Vaak is de benadering te kennisgericht en ontbreekt de functionele context, namelijk ervaringen met de impact van natuurwetenschappelijke verschijnselen op de gezondheid, de samenleving en de duurzaamheid.

De school heeft gekozen voor de integratie van de moderne vreemde taal Engels in PAV. De leraren werken lessenspakketjes Engels uit aansluitend bij de inhoud van de thema's PAV. Voor enkele thema's lukt het behoorlijk om daaraan communicatief en functioneel taalgebruik te koppelen; voor andere niet. Er is onvoldoende samenhang tussen enerzijds het aanbod van functionele lees-, luister-, schrijf- en spreekvaardigheden en anderzijds het aanbod van woordenschat en grammaticale inhoud. De ondersteunende functie van deze laatste is onvoldoende duidelijk. Het aanbod van woordenschat is vaak te ruim in het teken van het functioneel gebruik. Communicatieve spreekvaardigheden krijgen relatief weinig aandacht. Er is geen graadoverstijgende leerlijn voor de doelgerichte opbouw van het communicatief en functioneel taalgebruik Engels.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De beschikbare uitrusting en leermiddelen in de leslokalen, waar PAV gegeven wordt, beantwoorden onvoldoende aan de minimale materiële vereisten. Dit was in de vorige doorlichting ook al een probleem. Alle lokalen zijn uitgerust met een pc en met dataprojectie. Er is één lokaal met enkele pc's voor de leerlingen, maar slechts twee daarvan functioneren. De computerlokalen zijn onvoldoende beschikbaar voor de lessen PAV of worden niet voldoende aangewend. De vereiste naslagwerken en aanvullende documentatie of informatiebronnen zijn niet onmiddellijk beschikbaar in de lokalen. De leraren moeten die meesleuren. Dit is een belemmerende factor voor het vereiste vaardigheidsgericht onderwijs en voor de integratie van authentieke documentatie.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is samengesteld uit kleine taken, zelfstandig werk en groepswork, presentatieopdrachten, frequente toetsen, attitudebeoordeling en examens. De evaluatie sluit logisch aan bij het onderwijs- en leerproces. De afstemming op de leerplandoelstellingen voldoet niet voor alle onderdelen. Toetsen en examens hebben een belangrijk gewicht in de eindbeoordeling. Sinds enkele jaren is er wel een evolutie naar een meer vaardigheidsgerichte evaluatie. Dit blijkt uit de toename van het aantal aanvullende opdrachten in de thema's. De vele evaluatiemomenten vertonen echter geen dusdanige cohesie om de progressie van de leerlingen per doelstellingendomein objectief op te volgen.

De taken en opdrachten zelfstandig werk of groepswork peilen voldoende doelgericht naar de beheersing van leerplandoelstellingen met betrekking tot informatieverwerving en -verwerking, taalvaardigheden en onderdelen van maatschappelijke participatie verbonden aan de inhoud van de opdracht. Er is vooral productevaluatie, zelden procesevaluatie. De opdrachten bevatten zelden evaluatiecriteria voor het zelfstandig toepassen van stappenplannen, strategieën, reflectie of zelfevaluatie (organisatiebekwaamheid).

De toetsen en examens zijn over het algemeen onvoldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. Ze peilen te overwegend naar de reproductie van kennis en vaardigheden. Rekenvaardigheden worden niet op het vereiste beheersingsniveau en in voldoende functionele context geëvalueerd. In het teken van maatschappelijke participatie en weerbaarheid peilt de evaluatie onvoldoende naar toepassingen in functionele, probleemstellende en authentieke contexten (zie de leerplandoelstellingen verbonden aan de eindtermen 'maatschappelijk en ethisch bewustzijn, weerbaarheid en verantwoordelijkheid').

De evaluatie van de leerplandoelstellingen Engels gebeurt hoofdzakelijk aan de hand van toetsen en examens en te weinig via functionele taaltaken. Aan woordenschattoefeningen, spelling en spraakkunst wordt het grootste aantal punten toegekend. De evaluatie is onvoldoende gericht op communicatieve vaardigheden en functioneel taalgebruik.

De attitudebeoordeling heeft veeleer betrekking op schoolattitudes dan op de attitudinale leerplandoelstellingen. De beoordeling gebeurt niet op grond van objectieve en transparante criteria en er zijn leraarafhankelijk verschillende benaderingen.

De studieresultaten van de meeste leerlingen voldoen, maar zijn geen afdoende weergave van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken. Daartoe is de evaluatie onvolledig op de leerplandoelstellingen afgestemd.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het motiverende klasmanagement en het ordelijk en gestructureerd onderwijs- en leerproces ondersteunen het leren en de motivatie van de leerlingen. Het frequent gebruik van actieve werkvormen laat toe de leerlingen individueel te begeleiden en op te volgen. Bij opdrachten en evaluatie krijgen de leerlingen voldoende informatie over wat van hen verwacht wordt en wat ze moeten kennen en kunnen. In het teken van leren leren en organisatiebekwaamheid maken de leerlingen nog onvoldoende gebruik van stappenplannen en leerstrategieën.

De hoge frequentie van de evaluatiebeurten laat toe de leerprestaties van de leerlingen van nabij te volgen en waar nodig te remediëren. De evaluatiemomenten gaan altijd gepaard met feedback en bijsturing, waar nodig.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep vertoont een grote motivatie en vakbetrokkenheid en is een hefboom voor ontwikkelingsdynamiek en kwaliteitsverbetering. Deze laatste komen vooral tot uiting in de intensieve informele samenwerking binnen elke graad (horizontale samenhang). Daar leidt de samenwerking tot bijsturing van ervaren verbeterpunten. De graadoverstijgende samenwerking is minder intensief. Die blijft veeleer beperkt tot overleg over leerinhoudelijke, organisatorische en praktische zaken. In het teken van verticale samenhang en de bewaking van het beheersingsniveau zijn er graadoverstijgend nog geen leerlijnen ontwikkeld voor de verschillende doelstellingendomeinen.

De leraren volgen geregeld nascholing. Ze gaan daarbij in op het beschikbare aanbod. Zij gaan ook op zoek naar ondersteuning voor de bijsturingsacties, maar op dit vlak is de professionalisering minder doeltreffend. In die context zijn ook de opdrachtenwissels in de laatste jaren belemmerend voor de opbouw van ervaringsdeskundigheid en voor de verankering van de bijsturing.

3.1.1.11 Hout in bso derde graad Houtbewerking en in bso derde leerjaar van de derde graad Interieurinrichting (leerplannen D/2012/7841/061 en D/2006/0279/023)

Voldoet niet

Het profiel van de structuuronderdelen en de visie van de leerplannen worden onvoldoende bewaakt, zodat essentiële leerplandoelstellingen niet worden gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is niet gebaseerd op duidelijke criteria en is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerplanrealisatie vertoont hiaten en is niet afgestemd op het geïntegreerd concept. De ondersteunende rol van theorie bij de praktische uitvoeringen wordt onvoldoende bewaakt. De opdrachten kaderen niet binnen het technologisch proces, dat wordt gekenmerkt door een duidelijke opdrachtomschrijving, het opdoen van relevante kennis, de voorbereiding en de realisatie. De leerlingen leggen geen dossier aan met toelichtingen rond de technische aspecten van de opdrachten, hoewel dit een leerplandoelstelling is. Ze oefenen te weinig het opstellen van de eigen werkmethode. Een duidelijk omschreven opdracht en de vooropgestelde kwaliteitseisen ontbreken in de meeste oefeningen. De stage wordt niet aangewend om de tekorten voor het bereiken van de leerplandoelstellingen per leerling aan te vullen. De vaardigheden voor het instellen en bedienen van de traditionele machines en de CNC-machine (Computerized Numerical Control) krijgen voldoende aandacht.

In de derde graad Houtbewerking situeert het knelpunt zich vooral in het onevenwichtig aanbieden van de leerplandoelstellingen. Sommige zijn te diepgaand uitgewerkt, terwijl andere minimaal behandeld worden. Zo maken de leerlingen onvoldoende kennis met het technologisch proces van een houten binnendeur en een dakconstructie. De buitenschrijnwerkoefeningen en dakconstructies zijn niet uitgewerkt in functie van laagenergie- of passiefprojecten. Een aantal praktijkopdrachten haalt niet het niveau dat in de derde graad gevraagd wordt.

Bij gebrek aan verantwoordingsstukken kan de school niet aantonen dat de doelstellingen met betrekking tot 'elektrische begrippen en toestellen' en 'mechanische en sanitaire begrippen' aangeboden zijn. De leerplandoelstellingen aangaande kostprijsberekening hebben geen raakvlak met de voorbereidende studie van de projecten. Binnen de module kunststijlen ligt de nadruk op een theoretische benadering van de leerinhouden. De school kan niet aantonen dat de meeste basiscompetenties van de beroepsprofielen 'binnenschrijnwerker', 'buitenschrijnwerker', 'meubelmaker' en 'daktimmerman' per individuele leerling zijn bereikt. De gebruikte kruistabellen vermelden alleen welke leraren verantwoordelijk zijn voor de implementatie van bepaalde leerplandoelstellingen in de vooropgestelde projecten. De geïntegreerde proef (GIP) is geënt op het profiel van de opleiding. De dossiers zijn verzorgd uitgewerkt.

Het leerplan van het derde leerjaar van de derde graad Interieurinrichting wordt te oppervlakkig geïmplementeerd. Het essentiële verschil tussen dit specialisatiejaar en de derde graad Houtbewerking is in de praktijkoefeningen nauwelijks merkbaar. De klemtoon ligt voornamelijk op meubels. Op maat gemaakte vaste of losse elementen die deel uitmaken van een ensemble, wanden, vloeren, plafonds, ... komen minder aan bod. De leerlingen worden te weinig aangezet om kwaliteitseisen te formuleren. De aansluiting van de leerstofdelen kostprijsberekening in het derde leerjaar van de derde graad op de behandelde leerinhouden in het eerste en tweede leerjaar moet beter bewaakt worden. Zo komen een aantal leerinhouden en oefeningen in elk leerjaar terug. Voor een aantal leerlingen is de invulling van de GIP onvoldoende representatief voor dit specialisatiejaar.

De leerlingenresultaten voldoen, maar zijn gebaseerd op een onvolledig onderwijsaanbod en een niet valide evaluatie. Hierdoor geven ze geen correcte informatie over de bereikte leerplandoelstellingen per leerling.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is onvoldoende gericht op de leerplandoelstellingen. Daardoor kan de school nauwelijks aantonen of de doelstellingen werden aangeboden en in welke mate ze door de leerlingen werden bereikt. De school opteert voor examens en gespreide evaluatie. De hiaten in het aanbod worden weerspiegeld in de evaluatiepraktijk.

De evaluatie van de meer theoretische leerinhouden is over het algemeen sterk reproductief, vooral gericht op kennis en soms onvoldoende afgestemd op de te bereiken leerplandoelstellingen. De evaluatie van de praktijkoefeningen geeft een onvoldoende duidelijk beeld van de bereikte leerplandoelstellingen door elke leerling. Tijdens de stage ligt de nadruk te sterk op het evalueren van attitudes. De eigenlijke activiteiten en in het bijzonder de beroepsvaardigheden worden beperkt geëvalueerd. Bijgevolg gaat de evaluatie in onvoldoende mate na in hoeverre de leerplandoelstellingen worden bereikt. Het bijsturen van het eigen handelen van de leerling met het oog op kwaliteitsverbetering wordt beperkt geëvalueerd.

Rapporteringspraktijk

*Transparantie
Leerondersteunend*

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties via de rapporten. Dit cijfer heeft slechts een beperkte informatiewaarde wat het bereiken van de competenties betreft, aangezien dit niet gebaseerd is op een valide evaluatie. De rapportcommentaren bevatten geen aanwijzingen over de effecten van de voorbije remediëring of de te ondernemen remediëring.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over een degelijk machinepark. Basisveiligheidsvoorzieningen aan de meeste machines en de veiligheidsinstructiekaarten zijn aanwezig. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden. Leerlingen verwerven de attitude met betrekking tot veilig werken onvoldoende. Bij het gebruik van de paneelzaag voeren de leerlingen handelingen uit die hun eigen veiligheid in het gedrang brengen.

Er zijn geen voorzieningen voor zowel lage energie- als passiefprojecten. Het vaklokaal mist de uitstraling van een krachtige leeromgeving en is niet ingericht om de leerplandoelstellingen van mechanica en elektriciteit aanschouwelijk te brengen. De mogelijkheden om ICT-vaardigheden aan te leren zijn aanwezig. Sommige technologielessen zijn ingeroosterd in een gewoon leslokaal. De inrichting van het atelier is weinig inspirerend, de aandacht voor orde en netheid ontbreekt.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren begeleiden de leerlingen op een vakkundige wijze tijdens de uitvoering van hun werkopdrachten waardoor de meeste lessen in een aangenaam en constructief leef- en leerklimaat verlopen. De leerlingen krijgen tijdens de praktijkmomenten doorgaans sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden. De leeromgeving voor de technische vakken is overwegend leraargestuurd. Er wordt weinig feedback op taken en toetsen gegeven.
	De uitwerking van de meeste projectdossiers mist de volledige werkmethode en de integratie met alle technische componenten om als ondersteuning of naslagwerk te worden gebruikt.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De school of de vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam nog onvoldoende in kaart. De vakleraren maken een selectie uit de beschikbare vakgerichte nascholingen en trachten de verworven inzichten te implementeren in de eigen onderwijspraktijk. Ze missen hierbij echter kritische feedback. De vakgroepwerking wordt namelijk onvoldoende benut als een platform om te leren van elkaar via uitwisseling van ervaringen. Evenmin worden er inhoudelijke afspraken gemaakt met betrekking tot leerplangerichte opdrachten, evaluatiecriteria en leerbegeleiding. Het ontbreken van een sterkere sturing en opvolging door het directieteam is er oorzaak van dat de inhoud van de overlegmomenten beperkt blijft tot organisatorische aspecten. Leerlingresultaten worden niet geanalyseerd met het oog op het bijsturen van de eigen onderwijspraktijk of in het kader van het bewaken van de onderwijskwaliteit.

3.1.1.12 Specifiek gedeelte Centrale verwarming en sanitaire installaties in bso derde graad (leerplan D/2010/7841/029)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd en de evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De meeste basisdoelstellingen uit het leerplan worden effectief aangeboden, maar de inrichting van de werkplaats doorkruist of hypothekeert soms een systematische en leerplangerichte aanpak. In het eerste leerjaar worden de leerinhouden in verband met sanitaire installaties aangeboden, in het tweede leerjaar deze in verband met centrale verwarming. Vorig schooljaar werden sommige doelstellingen niet gerealiseerd in hoofde van alle leerlingen (o.a. aansluiten van motoren, hydrofoorgroep, regeltechnische apparatuur, verdeelborden, ...) mede door het ontbreken van de infrastructuur en uitrusting. Sinds dit schooljaar beschikt men over voldoende werkruimte en is men begonnen aan de inrichting van werkbussen waarin de montage-opdrachten kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Een overzichtelijk registratiesysteem waarborgt een volledig aanbod voor alle leerlingen. In het tweede leerjaar van de derde graad gaat er veel aandacht en tijd naar de geïntegreerde proef. De stage-activiteiten zijn representatief voor de opleiding. De voeling van de vakleerkrachten met het werkveld staat borg voor de juiste verwachtingen van het beheersingsniveau van de aangeboden leeractiviteiten.
---	--

De lessen van de verschillende onderdelen worden geïntegreerd aangeboden. De indeling van de lessenrooster waarbij één leraar in het eerste leerjaar zowel theorie als praktijk sanitair geeft en een tweede leraar in het tweede leerjaar zowel theorie en praktijk centrale verwarming geeft, zorgt voor een volledig en geïntegreerd aanbod. De GIP is overwegend afgestemd op centrale verwarming, sanitair komt er nauwelijks in voor. De verslaggeving is onvoldoende afgestemd op de praktische opdracht. Het beheersingsniveau voldoet voor de basisdoelstellingen. De stage in het tweede leerjaar is inhoudelijk goed georganiseerd en voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

Sinds dit schooljaar zijn de werkplaatsen voldoende uitgerust om de leerplandoelstellingen te realiseren. De leraren doen inspanningen om regelmatig voor vernieuwing te zorgen, maar werden in het verleden soms onvoldoende ondersteund qua accommodatie en infrastructuur. In de werkplaats beschikt men over een computer waardoor integratie in het lesgebeuren mogelijk is. In het bij de werkplaatsen aansluitend vaklokaal worden lessen technologie georganiseerd. Daar is eveneens ICT-infrastructuur beschikbaar. Het beschikbare materiaal en gereedschap worden gepast gebruikt.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

Voor de technische vakken is de evaluatie evenwichtig en valide. Voor praktijk hanteren de leraren geen vaste verdeelsleutel tussen product- en procesevaluaties, leef- en leerattitudes. Uit het registratiesysteem blijkt wel dat de evaluatie voldoende afgestemd is op de leerplandoelstellingen. Voor wat betreft de evaluatie van de stages worden hoofdzakelijk de attitudes geëvalueerd en niet de beroepsgerichte vaardigheden. Er is geen concrete communicatie over de evaluatiecriteria. De leerlingen leren gaandeweg de aandachtspunten, criteria en normen kennen door de veelvuldige evaluaties.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

De instructie- en vaktaal is effectief voor het bereiken van de doelen. Remediëring en feedback, aangepast aan de noden van alle leerlingen krijgen tijdens de praktijklessen voldoende aandacht. Cursusmateriaal en werkopdrachten bieden voldoende ondersteuning bij het leerproces. Differentiatie, inoefenen van leerstrategieën en gestructureerde opdrachten die stijgen in moeilijkheidsgraad en de leerlingen uitdagen om meer zelfstandig te werken, komen beperkt aan bod. De leraren geven bijsturingen tijdens de praktijklessen. Wanneer er tekorten opduiken wordt er tijd vrij gemaakt om te remediëren.

Deskundigheidsbevordering
*Beginsituatieanalyse
 Overleg
 Vorming*

De school of de vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam voldoende in kaart. De competenties van de leraren worden nog niet systematisch ontwikkeld via nascholing en leren van elkaar. Er is vooral overleg rond organisatorische en inhoudelijke thema's. Actueel pedagogisch-didactische onderwerpen en leerplangerichtheid komen niet systematisch aan bod. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de eigen kwaliteit te bewaken.

3.1.1.13 Geschiedenis in tso derde graad (leerplan D/2003/0279/006)

Voldoet niet

Niet alle leerplandoelstellingen komen voldoende of op het vereiste beheersingsniveau aan bod in de studie van de historische ontwikkelingen en probleemvelden. De tekorten hebben te maken met het beheersingsniveau van historisch inzicht en met de historische vaardigheden. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen voldoet niet.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

In het onderwijs- en leerproces maken de leerlingen kennis met de meest kenmerkende historische ontwikkelingen en probleemvelden van de 19de en 20ste eeuw. Er is aandacht voor de verschillende domeinen van de socialiteit en voor niet-westerse samenlevingen en hun invloed op de westerse wereld. De planning respecteert de leerplancriteria voor de ordening van de leerinhouden in de respectieve leerjaren.

De studie van de historische inhouden is echter te nadrukkelijk op het beschrijvende en verklarende niveau van het historisch denken afgestemd en neigt hier en daar naar een vereenvoudigde overzichtsgeschiedenis. De manier waarop de leerlingen het leer- en werkboek gebruiken, werkt dit in de hand. In de leerboeken staan de leerteksten centraal; in de werkboeken de samenvattende schema's. Verwerking van leerteksten en bronnen via opdrachten in de werkboeken of andere oefeningen gebeurt te weinig. De leerlingen leren zo de historische feiten en ontwikkelingen onvoldoende duiden, interpreteren of beoordelen vanuit het historisch referentiekader of vanuit kenmerkende probleemstellingen, termijntonwikkelingen, structuren en mechanismen, wisselwerking tussen domeinen van socialiteit, ideologieën en waardestelsels, historiseren of actualiseren. De minimale registratie van het onderwijsproces in de leerlingennotities, leidt tot onvoldoende verankering van eventuele inzichtelijke benaderingen bij de leerlingen.

Wel positief is dat er in het onderwijsproces enkele projecten georganiseerd worden verbonden aan actualiteit of herinneringseducatie.

Het exposé en het onderwijsleergesprek zijn de meest voorkomende werkvormen. Er zijn te weinig activerende werkvormen gericht op het verwerven van historische vaardigheden. De enkele oefeningen met bronnenverwerking bevatten vooral inhoudsvragen (opdrachten in het werkboek, analyse historische film). Zoek- en verwerkingsopdrachten met toepassingen van heuristiek, historische kritiek en historische redenering komen zelden of nooit voor. Daarmee leren de leerlingen onvoldoende de leerplandoelstellingen 'historische vaardigheden' beheersen (zie leerplandoelstellingen 12 - 23).

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Alle lessen vinden plaats in een vaklokaal dat uitgerust is met historische illustraties, enkele wandkaarten, een computer en dataprojectie. Deze laatste worden frequent ingezet voor visuele en structurele ondersteuning van het onderwijs- en leerproces en voor bronnenanalyse (bijvoorbeeld analyse historische film). De leerlingen raadplegen zelden naslagwerken. Bronnenverwerving en -verwerking met gebruik van ICT door de leerlingen komt zelden of nooit voor.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en examens. Het dagelijks werk bestaat uit toetsen en taken. De frequentie en de validiteit zijn beperkt, waardoor het formatief karakter ervan minimaal is (zie leerplan, rubriek 5.7.2). De taken bestaan uit het zelfstandig of in groep oplossen van enkele opdrachten in het werkboek. Ze zijn onvoldoende op de leerplandoelstellingen 'historische vaardigheden' afgestemd. De analyse van historische film wordt hoofdzakelijk kennisgericht ondervraagd via een toets met inhoudsvragen.

De toetsen en examens sluiten inhoudelijk bij het onderwijs- en leerproces aan, maar zijn op het vlak van leerplangerichtheid (validiteit) te eng. De evaluatie is taxonomisch onvoldoende geproportioneerd opgebouwd rond kennis, inzicht, vaardigheden en toepassingen. Ze sluit onvoldoende bij de leerplandoelstellingen aan. De vragen peilen bijna uitsluitend naar de kennis van feiten, begrippen en verklaringen. Er zijn slechts enkele inzichtvragen, zoals het aantonen van verbanden, tegenstellingen of ontwikkelingen. Verschillende gesloten vraagvormen beantwoorden niet aan het criterium van objectiviteit, omdat ze gokken toelaten.

Evaluatie van historische vaardigheden komt nauwelijks voor en is helemaal niet afgestemd op de betrokken leerplandoelstellingen. In de toetsen en examens is die beperkt tot enkele zeldzame vragen over situering in tijd en ruimte en vragen op basis van beeldbronnen (vooral cartoons).

De grote meerderheid van de leerlingen scoort voldoende voor geschiedenis. Aangezien de evaluatie onvoldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd is, zijn de studieresultaten geen objectieve weergave van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelen bereiken.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het onderwijsleerproces verloopt hoofdzakelijk centraal gestuurd. De leerbegeleiding is gericht op leerhouding, motivatie en cognitieve reproductie. Er zijn te weinig werkvormen die de leerlingen aanzetten tot zelfstandig en probleemoplossend leren. De leerlingen leren zelden of nooit gebruikmaken van leerstrategieën: leesstrategieën, zoek- en verwerkingsstrategieën, toepassing van het OVUR-principe (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren).

Er is bijna uitsluitend aandacht voor het cognitief en memoriserend leren. Bij evaluatie krijgen de leerlingen voldoende informatie over wat van hen verwacht wordt en wat ze moeten kennen en kunnen. Er is feedback op de leerprestaties van de leerlingen. Bij tegenvallende resultaten zijn er soms remediëringsacties, maar dit gebeurt niet systematisch.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking kent weinig inhoudelijke diepgang en is geen hefboom voor zelfevaluatie en kwaliteitsverbetering. Het overleg blijft overwegend beperkt tot afspraken van leerinhoudelijke, organisatorische en praktische aard. Het leidt onvoldoende tot het eventueel bijsturen of optimaliseren van het individueel didactisch handelen van de betrokken leraren. Er is onvoldoende gezamenlijke leerplanstudie die leidt tot een verticale samenhang met ontwikkeling en toepassing van leerlijnen.

*Overleg
Vorming*

In de derde graad is er in de laatste jaren te weinig aandacht voor kwaliteitszorg en professionalisering. Dit komt onder andere tot uiting in het hergebruik van jaarplannen en evaluatieopgaven. Er is weinig of geen professionalisering die afgestemd is op de reële noden voor de kwaliteit van de leerplanrealisatie, namelijk de aanpak van de historische vaardigheden en de afstemming van het beheersingsniveau en de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen.

3.1.1.14 Autotechniek in tso derde graad in de studierichting Autotechnieken (leerplan D/2012/7841/041)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd en de evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Alle onderwijsdoelstellingen worden effectief aangeboden aan de hand van motiverende werkopdrachten en bij het leerplan aansluitend cursusmateriaal. Voor praktijk werken de leerlingen zelfstandig en gemotiveerd en met zin voor nauwkeurigheid en afwerking aan de goed georganiseerde werkopdrachten. De opdrachtenreeks garandeert een systematisch en volledig aanbod via een doorschuifstelsel voor alle leerlingen. Voor realisaties auto bereikt men een degelijk studiepeil. De verschillende onderdelen van het leerplan, kennis, vaardigheden en attitudes worden evenwichtig aangeboden. Het aanbod is voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de onderwijsdoelstellingen. De onderwijsdoelstellingen worden geïntegreerd aangeboden. Het aanbod vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang.

Onderwijsorganisatie

*Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen*

De groepering van leerlingen, de indeling van het curriculum en de organisatie van de lesweek zijn functioneel voor het realiseren van de onderwijsdoelstellingen.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen en een goed uitgeruste en ruime werkplaats voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Er zijn voldoende actuele motoren en wagens ter beschikking. De infrastructuur en uitrusting worden gepast aangewend. De school zet het beschikbare didactische materiaal en de schooluitrusting in met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. Occasionele studiebezoeken en een permanente samenwerking met het regionaal technologisch centrum zorgen voor een geactualiseerd aanbod.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De onderwijsdoelstellingen komen effectief, evenwichtig en met voldoende diepgang aan bod in de evaluatie. Er is voldoende evenwicht tussen de beoordeling van de leerplandoelstellingen en deze van de vakattitudes. Het beheersingsniveau voldoet.

Leerbegeleiding De werkopdrachten en het studiemateriaal zijn gestructureerd en voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De leraren gebruiken activerende werkvormen, ICT-mogelijkheden, differentiatie, inoefenen van leerstrategieën, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelen. De leraren zorgen voor remediëring en geven feedback aangepast aan de noden van alle leerlingen.

*Preventief
Curatief*

Deskundigheidsbevordering De school of de vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam voldoende in kaart. De competenties van de leraren worden systematisch ontwikkeld via nascholing en leren van elkaar. Er is overleg rond organisatorische, inhoudelijke en pedagogisch-didactische onderwerpen. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de eigen kwaliteit te bewaken.

*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

3.1.1.15 Elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica in tso derde graad Industriële wetenschappen (leerplan D/2012/7841/046)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden en gerealiseerd. De school beschikt voor het merendeel van de leerdoelen over de minimale materiële vereisten. De evaluatiepraktijk verloopt nog vrij conventioneel en niet steeds gelijkgericht, maar is wel valide en afgestemd op het curriculum.

Onderwijsaanbod In het specifiek gedeelte werd het vak met de administratieve benaming TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica onderzocht. De school splitst dit vak op in een aantal deelvakken met de volgende interne pedagogische benamingen en stemt de lesopdrachten, de leerlingenevaluatie en de rapportering daarop af: mechanica, sterkteleer, elektriciteit en labo, elektronica en labo industriële wetenschappen. De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Nagenoeg alle leerinhouden komen aan bod en het studiepeil voldoet.

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De doelstellingen met betrekking tot 'fysische wetmatigheden onderzoeken, besluiten trekken en deze wetenschappelijk, zowel analytisch als vectoriëel, onderbouwen' komen nog onvoldoende evenwichtig aan bod binnen alle toepassingsgebieden waarbinnen de leercompetenties moeten verworven worden. Dit is ook zo voor de doelstellingen met betrekking tot 'zijn eigen studies van realisaties en zijn leerproces plannen en evalueren'.

De opdrachten voor de geïntegreerde proef zijn relevant voor het profiel van de studierichting. In de praktische uitvoering en realisatie ervan, worden echter niet altijd alle toepassingsgebieden en vormingscomponenten evenwichtig betrokken.

Vrijwel alle leerlingen stromen door naar het hoger onderwijs en behalen daar behoorlijke resultaten.

Uitrusting De school beschikt voor deze studierichting over degelijk uitgeruste vaklokalen, labo's en leermiddelen om het leerplan volledig en met de vereiste diepgang te realiseren. Voor de proefondervindelijke studie van het vak mechanica en hydraulische systemen beschikt de school slechts over een beperkt aantal hedendaagse leermiddelen. Hiervoor maakt de school ook gebruik van de infrastructuur van externe opleidingscentra en bedrijven.

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Over het algemeen is de evaluatie voldoende representatief, valide en op het vereiste beheersingsniveau. Ze vertoont evenwel een sterk divers beeld tussen de verschillende vakken en zelfs binnen dezelfde vakken verspreid over de twee leerjaren. De vraagstelling op toetsen en examens varieert soms van enerzijds enkel reproductieve kennisvragen, naar anderzijds enkel open vragen waar de leercompetenties in verband met relateren, analyseren en ontwerpen centraal staan. Procesevaluatie en zelfevaluatie staan nog onvoldoende evenwichtig centraal in alle toepassingsgebieden, waardoor de kansen van de leerlingen, om hun eigen leerproces bij te sturen, onvoldoende benut worden. Remediëringsinitiatieven worden leraargebonden nog onvoldoende geregistreerd en gecommuniceerd.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen zijn tevreden over de begeleiding door de leraren. Ze beschikken over leerboeken en kwaliteitsvol door de leraren ontwikkeld cursusmateriaal, dat representatief is voor de leerplandoelstellingen. Ondanks het feit dat men beschikt over goed uitgeruste vaklokalen, worden de leerinhouden grotendeels aangereikt door middel van een leraargestuurd gesprek. Er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van activerende werkvormen, waardoor niet alle kansen benut worden om leerlingen zelfstandig hun leerproces te laten sturen en zo tot optimale leerwinst te komen. De theoretisch aangebrachte kennis wordt voor de meeste vakken voldoende ondersteund door lab-oefeningen met bijhorende rapportering. De leraren dienen onderling nog afspraken te maken, ook met de leraren van de tweede graad, in verband met de verslaggeving van de lab-oefeningen. De integratie van ICT krijgt een uiteenlopende, leraargebonden invulling.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Het beleid stuurt de vakgroepwerking aan maar volgt ze, vooral met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie, niet systematisch op. De agenda van de vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door de organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van het overleg. Ondanks de inzet van gemotiveerde leraren zijn er nog onvoldoende concrete afspraken betreffende de evaluatieprocedures en -criteria, het bewaken van de leerplanrealisatie en de horizontale samenhang, de gestructureerde samenwerking en het overleg met de leraren van de tweede graad.

3.1.1.16 Centrale verwarming in bso derde graad in de studierichting Verwarmingsinstallaties (D/2010/7841/035)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd en de evaluatie is niet valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Voor technologie, labo regeltechnieken en regeltechnieken worden de leerplandoelstellingen effectief aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. Voor praktijk centrale verwarming (CV) wordt er door sommige leerlingen gedurende verscheidene weken gewerkt aan niet op het leerplan gebaseerde activiteiten uit het vakgebied sanitair, werkplaatsinrichting en magazijntaken. Vanaf het tweede trimester volgen de leerlingen een dag stage per week. Voor de helft van het aantal leerlingen sluit deze stage in onvoldoende mate aan bij de leerplandoelstellingen. Volgende activiteiten horen niet thuis in een specialisatieopleiding Verwarmingsinstallaties: dakgoten hangen en dakbedekking leggen, badkamerrenovatie, wc's, douches en radiatoren plaatsen, waterleidingen en afvoerbuizen leggen, kranen herstellen, zonneboilers en zonnepanelen plaatsen en schilderen. Het inrichten van een stookruimte en het aansluiten en monteren van CV-ketels en gasketelcombinaties worden enkel theoretisch benaderd. De doelstellingen met betrekking tot inbedrijfstellen, storingsdiagnose en afstellen van CV-branders met een vermogen groter dan 100 kW worden door gebrek aan modulerende branders niet in voldoende mate gerealiseerd. In het verleden woonden sommige leerlingen occasioneel onderhoudsopdrachten aan de schoolinstallatie bij. De voorbereiding om een certificaat van bekwaamheid inzake vloeibare brandstof te halen, waarvoor de meeste leerlingen voldoen aan de vooropgestelde criteria, is verdienstelijk en vormt een voorbeeld van goede praktijk. De lessen van de verschillende onderdelen worden geïntegreerd of aansluitend bij elkaar aangeboden. De indeling van de lessenrooster in verschillende deelvakken weerhoudt de leraren er niet van om verder te kijken dan de enge interpretatie van hun opdracht.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De werkplaats is uitgerust om verscheidene leerplandoelstellingen kwaliteitsvol te realiseren, maar voor de keuzemodule CV-branders met een vermogen groter dan 100 kW beschikt men niet of kan men geen gebruik maken van alle noodzakelijke leermiddelen (o.a. branders met modulerende werking). De leraren doen inspanningen om regelmatig voor vernieuwing te zorgen. De ICT-middelen en beschikbare uitrusting worden gepast ingezet.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leraren hanteren geen vaste verdeelsleutel tussen product- en procesevaluaties, leef- en leerattitudes. Voor praktijk en stages is er geen duidelijk overzicht waaruit blijkt welke leerlingen welke doelstellingen hebben verworven met een daaraan gekoppelde evaluatie. Tijdens de stages worden hoofdzakelijk de attitudes geëvalueerd en niet de beroepsgerichte vaardigheden. Sommige stage-activiteiten (dakgoten, badkamerrenovatie, afvoerleidingen, sanitaire installaties) sluiten in onvoldoende mate aan bij de leerplandoelstellingen waardoor de evaluatie niet valide is. De verslaggeving van de GIP is onvoldoende afgestemd op de praktische realisatie. Voor de theoretische vakken zijn de evaluatiecriteria transparant en voldoende gekend. Voor praktijk en stages is dit in onvoldoende mate het geval.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Sommige technologielessen worden georganiseerd in een gewoon klaslokaal zonder gebruik van media en didactisch materiaal. De instructie- en vaktaal is effectief voor het bereiken van de doelen. Remediëring en feedback, aangepast aan de noden van de leerlingen krijgen tijdens de praktijklessen voldoende aandacht. Cursusmateriaal en werkopdrachten bieden soms onvoldoende ondersteuning bij het leerproces. Differentiatie, inoefenen van leerstrategieën en gestructureerde opdrachten die stijgen in moeilijkheidsgraad en de leerlingen uitdagen om meer zelfstandig te werken, komen beperkt aan bod. Een duidelijke op het leerplan gebaseerde opdrachtenreeks ontbreekt waardoor de beschikbare lestijd niet optimaal benut wordt. Soms staan drie of vier leerlingen samen te wachten of te kijken. De leraren geven bijsturingen tijdens de praktijklessen. Wanneer er tekorten opduiken in de technologielessen wordt er tijd vrij gemaakt om te remediëren. Daarvan wordt geen melding gemaakt in de agenda of op de rapporten.
Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse</i> <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De school of de vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam voldoende in kaart. De competenties van de leraren worden nog niet systematisch ontwikkeld via nascholing en leren van elkaar. Er is vooral overleg rond organisatorische en inhoudelijke thema's. Actueel pedagogisch-didactische onderwerpen en leerplangerichtheid komen niet systematisch aan bod. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de eigen kwaliteit te bewaken.

3.1.1.17 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet niet

De school streeft in onvoldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid Doelgerichtheid	De school heeft de overstap van de vroegere VOET-thema's naar de nieuwe VOET onvoldoende planmatig aangepakt. De toen bestaande visieteksten en realisatieschema's per thema werden niet geactualiseerd en zijn niet langer van toepassing. De leraren hebben in een personeelsvergadering wel informatie gekregen over de nieuwe ordening van de VOET en werden daarbij aangespoord om die aldus na te streven. In de overgangsperiode werden de bestaande acties en projecten op schoolniveau aan de nieuwe VOET getoetst.
---	---

Op dit moment heeft de school onvoldoende visie en planning die ervoor zorgen dat de VOET voor alle leerlingengroepen worden nagestreefd. Er zijn geen specifieke krachtlijnen voor het nastreven op school- of op vakniveau. De laatste schooljaren stimuleert de directie de leraren wel om in de jaarplannen te verwijzen naar de VOET die op vakniveau nagestreefd worden. De respons daarop verloopt moeizaam; slechts maximum de helft van de leraren heeft hieraan gevolg gegeven. De school heeft in het begin van dit schooljaar een inventaris gemaakt van het aanbod van VOET in de acties en projecten op schoolniveau en op basis van de verwijzingen naar VOET in de jaarplannen op vakniveau.

Als gevolg van het ontbreken van een visie en een planning beschikt de school niet over een strategie om een kwaliteitstoets te maken over het nastreven van de eindtermen. Er is evenmin een plan om de hiaten die uit een betrouwbaar overzicht zouden blijken, weg te werken of bij te sturen.

Ondersteuning De school levert weinig organisatorische inspanningen om het nastreven van de VOET te ondersteunen. Op schoolniveau zijn vooral de coördinatoren verantwoordelijk voor de organisatie of opvolging van acties en projecten in het teken van de brede vorming. Het relateren aan de VOET gebeurt veeleer post factum dan wel proactief. Weinig of geen beleidsdocumenten bevatten richtlijnen over de verwachtingen ten aanzien van het nastreven van de VOET.

Op vakniveau wordt het nastreven van de VOET te weinig aangestuurd. Daar blijft het vooral bij enkele algemene impulsen en bij de opdracht om in de jaarplannen op het elektronisch platform te verwijzen naar de na te streven VOET.

De school onderneemt onvoldoende acties om het draagvlak en het engagement ten aanzien van de VOET te vergroten. Behalve bij de overgang naar de nieuwe VOET en in de voorbereidingsfase van de schooldoorlichting is er de laatste jaren nagenoeg geen schoolbrede communicatie geweest over de VOET-werking.

Doeltreffendheid Er is onvoldoende aandacht voor het evalueren van de VOET-werking. De school evalueert noch de beleidsmatige aanpak noch de uitvoering van haar VOET-werking.

De globale inventarisering dateert pas van dit schooljaar. In voorbereiding van de schooldoorlichting is er nog een bijkomende inventarisering gebeurd van de contexten in de focus. De inventarissen geven alleen een beeld van de kwantiteit van het aanbod van elke eindterm op school- en vakniveau, zoals de projectverantwoordelijken en een aantal leraren die hebben aangestipt. Niet alle leraren gebruiken het sjabloon van jaarplan op het elektronisch platform of verwijzen in hun jaarplannen naar de vakoverschrijdende eindtermen. De inventaris is onvolledig en biedt onvoldoende garanties dat de aangestipte VOET voor de betrokken leerlingengroepen met voldoende diepgang worden nagestreefd. De inventaris is op dit moment nog niet geanalyseerd. De meeste acties en projecten op schoolniveau worden wel geëvalueerd, maar zelden of nooit in relatie tot hun bijdrage aan VOET.

Er is geen globaal overzicht van de nagestreefde VOET waarin het bereik en de kwaliteit objectief in kaart gebracht zijn. Daardoor beschikt de school niet over de informatie die nodig is om het VOET-beleid en het bestaande aanbod te evalueren en waar nodig bij te sturen.

Ontwikkeling Bij de overstap naar de nieuwe VOET hebben enkel de coördinatoren professionalisering gevolgd. Het schoolteam werd geïnformeerd over de nieuwe ordening van de VOET. Verder heeft de school weinig acties ondernomen om het draagvlak voor de VOET en de deskundigheid bij de personeelsleden te vergroten. De school heeft nog geen duidelijke plannen voor bijsturing van de VOET-werking.

Uitvoering Politiek-juridische samenleving	Verschillende projecten en acties op schoolniveau en leerinhouden in sommige vakken (vooral algemene vorming) hebben inhoudelijke raakpunten met de betrokken eindtermen. Zonder afbreuk te doen aan de vormende waarde van deze initiatieven, blijkt uit het onderzoek dat de link met de betrokken VOET veeleer impliciet en vrijblijvend is. Dit is het gevolg van het ontbreken van een doelgerichte VOET-werking. De acties op schoolniveau en de vakgebonden benaderingen verbonden aan de leerplanrealisatie bereiken wel de meerderheid van de leerlingen. Er zijn echter onvoldoende garanties dat die bij de leerlingen leiden tot de gewenste kennis, vaardigheden en attitudes zoals de VOET die omschrijven.
Lichamelijke gezondheid en veiligheid	Verschillende projecten en acties op schoolniveau en leerinhouden in sommige vakken zoals maatschappelijke vorming, PAV, technologie en praktijkvakken, ... hebben inhoudelijke raakpunten met de betrokken eindtermen. Zonder afbreuk te doen aan de vormende waarde van deze initiatieven, blijkt uit het onderzoek dat de link met de betrokken VOET veeleer impliciet en vrijblijvend is. Dit is het gevolg van het ontbreken van een doelgerichte VOET-werking. De acties op schoolniveau en de vakgebonden benaderingen verbonden aan de leerplanrealisatie bereiken wel de grote meerderheid van de leerlingen. Er zijn echter onvoldoende garanties dat die bij de leerlingen leiden tot de gewenste kennis, vaardigheden en attitudes zoals de eindtermen die omschrijven.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. De laatste jaren zijn er grote renovaties en nieuwbouwprojecten uitgevoerd. In het kader van een masterplan staan er ook in de nabije toekomst nog enkele renovatieprojecten gepland. Vanaf 1 november 2015 kan de school een nieuwbouw in dienst nemen voor de eerste graad, waarna weer andere renovatiewerken in enkele oudere werkhuizen kunnen uitgevoerd worden.

Het globaal preventieplan (GPP) en het jaarlijks actieplan (JAP) zijn gestructureerd opgebouwd op basis van uitgevoerde risicoanalyses en de bevindingen van de externe en interne deskundigen. Veel werken worden uitgevoerd door de leraren en leerlingen van de eigen school, wat ertoe leidt dat de vooropgestelde streefdata in het GPP/JAP soms niet bereikt worden. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere zijn gepland. De uitwerking van het plan is concreet en realistisch. De instelling heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Momenteel zijn volgende grote werken gaande: het compartimenteren van de traphallen, de renovatie van de werkhuizen carrosserie en sanitair, het uitvoeren van elektriciteitswerken en het plaatsen van bijkomende leuningen aan de trappen van de speelplaats. De school dient nog werk te maken van een goed uitgebouwd preventief onderhoudsprogramma voor het geheel van zijn installaties.

De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Op het vlak van de bewoonbaarheid en veiligheid voldoen de meeste kwaliteitsaspecten aan de minimale verwachtingen.

Het voornaamste werkpunt voor de school is het werken aan de algemene houding met betrekking tot orde en netheid en aan een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op zijn eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving.

In sommige werkplaatsen is er veel rommel en kunnen orde en netheid veel beter. Elektriciteits snoeren liggen veelal onbeschermd op de werkvloer evenals de leidingen van verplaatsbare lastoestellen.

Tijdens de lesbezoeken en de rondgang is er vastgesteld dat de leerlingen en leraren niet altijd de beschermingsmiddelen dragen, noch de veiligheidsvoorschriften (regels van goed vakmanschap) volgen. Deze houding dient bijgestuurd te worden. Door de voortdurende renovaties en herinrichting van de werkhuizen is niet in alle werkhuizen de belijning van de werkposten nog correct aangebracht. Tijdens de rondgang werden ook enkele recipiënten aangetroffen die niet voorzien zijn van een geldig etiket. In een aantal lokalen is de verlichting nog niet voorzien van de nodige afscherming en zijn, mede door de renovatiewerken, sommige elektriciteitskasten niet afgesloten en/of voldoende afgeschermd. De instelling beschikt over een goed uitgewerkte en geactualiseerde asbestinventaris. De instelling volgt het beheersplan goed op maar beschikt nog niet over een schriftelijk advies van de interne preventieadviseur en de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer over de inventaris.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne voldoen bijna alle onderdelen aan de minimale kwaliteitseisen. Voor volgend schooljaar plant de school de renovatie van de douches en de kleedkamers van de sporthal. In de jongenstoiletten ontbreken nog schotten tussen de urinoirs.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoot en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor voortdurende renovatie en nieuwbouw, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid Het nascholingsplan van de school werd drie jaar geleden geactualiseerd. Het weerspiegelt de visie van de school op de professionalisering van het personeel. De visie is gebaseerd op een aantal waardevolle uitgangspunten. Zo wil de school het aanbod afstemmen op de detectie van de nascholingsbehoeften door middel van zelfevaluatie op basis van onder andere functionerings- en evaluatiegesprekken, informatie naar aanleiding van doorlichtingen en externe impulsen uit de onderwijs- en bedrijfswereld. Ook heeft de school de beoogde effecten van het nascholingsbeleid bepaald: hierbij staat het motiveren van het personeel en ook de kwaliteitsverbetering van de onderwijskundige processen (de integratie van moderne leermiddelen in de lessen, differentiatie, leerlingenevaluatie) centraal. Het plan bevat een globale procedure voor het aanvragen, evalueren en multipliceren van vormingen. Het mist echter meer operationele implementatiestrategieën om de uitgangspunten concreet gestalte te geven. De rol en responsabilisering van de vakgroepen en de individuele leraar ten aanzien van de detectie van behoeften, het volgen van nascholing en de implementatie en multiplicatie zijn veeleer vrijblijvend bepaald. De school wil vooral een stimulerende en faciliterende rol opnemen.

Ondersteuning De school biedt vooral organisatorische en financiële ondersteuning voor de deskundigheidsbevordering. Er is een personeelslid verantwoordelijk voor de verspreiding van de informatie over het aanbod, voor de registratie van de aanvragen en administratieve afhandeling van de evaluatieformulieren. De school beschikt over de noodzakelijk formulieren en documenten om de procedure doeltreffend op te volgen. Recentelijk heeft ze een softwarepakket geïnstalleerd om de procesflow van de aanvraag tot en met de evaluatie vlotter te laten verlopen en transparanter te maken.

Er zijn te weinig procedures die de detectie van de nascholingsbehoeften, het koppelen van de professionalisering aan de noden, het duidelijk vooropstellen van prioriteiten en het opvolgen van de implementatie en multiplicatie ondersteunen.

De school organiseert zelf één pedagogische studiedag per schooljaar over een algemeen pedagogisch thema zoals communicatie, drugsbeleid, kansarmoede. De samenwerking met de pedagogische begeleiding wordt gestimuleerd. Verder bestaat er een samenwerkingsverband met de scholengemeenschap om te voorzien in een schooloverstijgend aanbod van nascholingen op het vlak van ICT, leerlingenbegeleiding en preventie en welzijn.

Doeltreffendheid Over het algemeen mist de professionalisering doeltreffendheid. Behalve voor de beginnende leraren, gebeurt de behoefteanalyse op individueel, vak- en beleidsniveau niet grondig genoeg. De school is er dan ook nog niet in geslaagd de deskundigheidsbevordering optimaal af te stemmen op de noden op individueel niveau, op het niveau van de vakken en op het niveau van beleidsprioriteiten.

De vakgroepen worden niet genoeg aangestuurd en opgevolgd. Doelgerichte aansturing en opvolging zijn er enkel voor individuele, situationele gevallen of voor specifieke onderdelen zoals bijvoorbeeld de ICT-vaardigheden. De professionalisering blijft over het algemeen een sterk individueel gebeuren. Leraarafhankelijk worden er vooral vakinhoudelijke nascholingen gevolgd. Vakdidactische en algemeen pedagogische nascholingen kennen een beperkte bijval. In nagenoeg alle vakgroepen betrokken bij de doorlichting, blijkt een nood te zijn aan deskundigheidsontwikkeling in verband met het leerplangericht aanbod en de evaluatiepraktijk. Dit resulteerde voor een aantal vakken in een onvoldoende leerplanrealisatie.

De besteding van de nascholingsgelden gebeurt conform de regelgeving.

De school heeft geen duidelijk beeld van de beoordeling van gevolgde nascholing en van de mate van implementatie en multiplicatie. Functionerings- en evaluatiegesprekken werden pas recentelijk opnieuw in het leven geroepen voor alle personeelsleden en dragen dus weinig bij tot een doeltreffende deskundigheidsbevordering en tot het evalueren van het beleid.

Ontwikkeling De herschikking van de directiefuncties en de recente beleidsaccenten ten aanzien van o.a. de evaluatiepraktijk en de leer(lingen)begeleiding geven aanleiding en kansen tot een meer structurele afstemming van de deskundigheidsbevordering op reëel vastgestelde behoeften. De directie heeft in dit kader recentelijk trajecten uitgewerkt waarbij visieteksten worden ontwikkeld door de pedagogische raad en voorzien wordt in de nodige vorming om alle vakgroepen te ondersteunen bij de concretisering van de beleidsprioriteiten.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school staat aan het begin van een ontwikkelingstraject wat betreft de invulling van de evaluatiepraktijk. Met ondersteuning van de pedagogische begeleiding is recent een sneuveltekst opgesteld van de visie op het evaluatiebeleid met accenten op evalueren, rapporteren en delibereren. Vermits de visie nog in ontwikkeling is, ontbreken concrete beleidsplannen en actieplannen als referentiekader voor een gelijkgerichte implementatie, controle en opvolging van de evaluatie. De school legt hoofdzakelijk organisatorische en procedurele richtlijnen vast en heeft deze opgenomen in het schoolreglement. Voor elementen zoals representativiteit, validiteit, betrouwbaarheid en transparantie legt het beleid de verantwoordelijkheid bij de leraren/vakgroepen.

De evaluatie heeft overwegend de functie van resultaatbepaling. De meeste vakgroepen zijn nog zoekende om naast kennis ook vaardigheden en attitudes in de evaluatie op te nemen. Een sterke productgerichtheid overheerst meestal op de ondersteuning van het leerproces. Het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal is te beperkt om de leerprocesgerichte aspecten van de evaluatie te ondersteunen. De inspanningen die leerlingen leveren tijdens het schooljaar, worden door deze verhouding weinig gehonoreerd. Deze aanpak spoort niet met de eisen rond competentiegericht leren en evalueren in de meeste leerplannen.

De evaluatie wordt bijgestuurd met passende maatregelen voor leerlingen met leerstoornissen.

Voor de delibererende klassenraad zijn er algemene organisatorische richtlijnen. In de motivering van de attesten ligt de klemtoon overwegend op de studieresultaten. De verwijzing naar de aanvullende elementen uit het dossier van de leerling is veeleer beperkt (BVR 2002, art. 5, §1, 5, 8).

De beschreven werkwijze in de vorige alinea resulteert in relatief veel vroegtijdige schoolverlaters of in heroriënteringen in de eerste en de tweede graad. Als gevolg van deze bewegingen en het gegeven dat de school beschikt over leerlingen met betere onderwijskansen dan in de referentiescholen is de derde graad bevolkt met een relatief geselecteerd publiek in de respectieve studierichtingen met een hoger gemiddeld studiesucces in het vervolgonderwijs.

Ondersteuning Inhoudelijk krijgen de vakgroepen een grote autonomie. De vertaling van de visie op evalueren die men terugvindt in de leerplannen, wordt overgelaten aan de vakgroepen. Een aantal vakgroepen krijgt steun vanuit de pedagogische begeleiding. Er is nog geen aandacht voor verticale leerlijnen in de evaluatie, waarbij bepaalde vaardigheden in de verschillende leerjaren op een verschillend niveau van complexiteit moeten aan bod komen en geëvalueerd worden. De beschreven situatie resulteert in kwaliteitsverschillen in de evaluatiepraktijk. Het registreren van leerlingengegevens n.a.v. evaluatiebeurten is nog geen veralgemeenden praktijk. Hierdoor ondersteunt de evaluatie nog niet altijd voldoende het leerproces. In het schoolreglement zijn afspraken opgenomen over wanneer zij wil evalueren (de frequentie) en welke gewichten zij aan de evaluatiemomenten wil toekennen.

Doeltreffendheid De school houdt de attesteringsgegevens en de doorstroming van de leerlingen bij, maar analyseert deze gegevens niet in het teken van zelfevaluatie van de evaluatie- en de deliberatiepraktijk. De reflectie over de evaluatiepraktijk blijft veelal beperkt tot de organisatorische aspecten. Toetsing van de evaluatiepraktijk aan de leerplandoelen en de aanbevelingen in de leerplannen gebeurt niet systematisch, hoogstens situationeel of steekproefsgewijs naar aanleiding van opvallende studieresultaten of opmerkingen of klachten van leerlingen en ouders.

Ontwikkeling De professionalisering op het vlak van evaluatiepraktijk is minimaal en bleef tot nog toe vooral leraarafhankelijk.

4.3 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school stelt het welbevinden van de leerlingen centraal als basisvoorwaarde voor het leren. Ze wijst de eerstelijnszorg nadrukkelijk toe aan de leraren. Op de tweede lijn staan onder andere de leerlingenbegeleiders en het CLB, op de derde de pedagogische directie. Ook de leerlingen zelf ('de nulde lijn') worden voor de studiebegeleiding van hun medeleerlingen geresponsabiliseerd. De school heeft deze verwachtingen drie jaar geleden uitgeschreven in een sneuveltekst. Ze heeft deze 'visietekst' echter nog niet in concrete doelen, afspraken, richtlijnen of procedures omgezet die als referentiekader voor een kwaliteitsvolle leerbegeleiding dienst kunnen doen. De acties in het kader van leerbegeleiding worden mee aangestuurd door de werking gelijke onderwijskansen (GOK) waarin 'preventie en remediëring' als thema is opgenomen. Er is een nauwe samenwerking met het CLB en de GON-begeleiding.

Ondersteuning De ondersteuning op schoolniveau is georganiseerd, met als structurele pijlers de cel leerlingenbegeleiding, de GOK-coördinatie en het leerlingensecretariaat. Deze omkadering staat vooral in voor administratieve taken, preventie van socio-emotionele en psychosociale problemen en het opstellen van volgkaarten die overwegend attitudinale bijsturingen beogen.

Specifieke noden van leerlingen worden bij de start in kaart gebracht. Voor leerlingen met een geattesteerde leerstoornis worden handelingsplannen opgesteld waarin de genomen sticordi-maatregelen (stimuleren, compenseren, remediëren, dispensereren) vermeld worden. Om de taalvaardigheid van de leerlingen in kaart te brengen worden alle leerlingen van het eerste leerjaar van de eerste graad bij het begin en op het einde van het schooljaar getest op verschillende aspecten van taalbeheersing.

De leerbegeleiding wordt in het eerste jaar van de eerste graad functioneel ondersteund door het vast ingeroosterd lesuur 'titularisuur' gegeven door de klasleraar, waarin de leerlingen instructies krijgen over de diverse aspecten van 'leren leren'. Daarnaast wordt van de leraren in de eerste graad verwacht dat ze aandacht hebben voor het ondersteunen van het 'leren leren', bijvoorbeeld via het meegeven van specifieke leertips en leerstofoverzichten voor de examens. In de tweede en derde graad zijn de leerbegeleiding hoofdzakelijk een initiatief van de individuele leraar. Andere initiatieven binnen de leerbegeleiding zijn bladwijzers met schooltaalwoorden en de studieklass tijdens de middagpauze. Drie avonden per week is er ook een begeleide huiswerkklass voor leerlingen die thuis de noodzakelijke leerondersteuning moeten missen. Tijdens de examenperiode bestaat de mogelijkheid om te studeren op school. Na de examens wordt leraarafhankelijk feedback gevraagd aan leerlingen in verband met de studietijd en ontwikkelde studiehouding.

Het curatieve luik van de leerbegeleiding bestaat uit remediëringsacties die uitgaan van het individueel initiatief van de vakleraar. Leerlingen met studietekorten na een trimesterrapport worden opgevolgd met een individuele begeleidingsfiche. Voor de registratie en de communicatie van de ondernomen acties maakt de school sinds vorig schooljaar gebruik van een digitaal leerlingvolgsysteem.

Doeltreffendheid Door het gemis aan concrete doelen heeft de school nog geen systeem uitgewerkt om de effecten van de leerbegeleiding te meten. Op de resultaten van de taaltests in de eerste graad na, verzamelt de school nog niet op een systematische manier kwantitatieve gegevens om de kwaliteit van haar werking te analyseren en eventueel bij te sturen. Hierdoor wordt de draagkracht van alle initiatieven onvoldoende bewaakt en de winst niet duidelijk in kaart gebracht.

De school slaagt erin een ordelijk en gedisciplineerd schoolklimaat te creëren als bevorderende randvoorwaarde voor het welbevinden en de leerprestaties van de leerlingen. Dit gecreëerde schoolklimaat wordt echter onvoldoende benut als hefboom om de leerbegeleiding vorm en inhoud te geven in functie van de leerplanrealisatie en de vereiste beheersingsgraad bij de leerlingen. Tijdens de lessen is het onderwijsleergesprek een vaak gebruikte werkvorm. Gedifferentieerd werken en activerende werkvormen die meer aansluiten bij de ontwikkelingsleeftijd van de leerlingen en de aard van de leerplandoelstellingen komen niet systematisch tot uiting in het onderwijs- en leerproces.

De school gebruikt een aantal instrumenten weinig efficiënt met het oog op leerbegeleiding. De planningsagenda wordt graadgebonden onvoldoende benut als communicatiemiddel om de ouders over de leervorderingen van hun kinderen te informeren. De rapportcommentaren zijn zelden leerbevorderend. Het leerlingvolgsysteem wordt zeer beperkt gebruikt om leerproblemen te signaleren en om vakgebonden of andere remediëringsinitiatieven of afspraken te registreren.

Omdat de begeleidende klassenraad geen instrument heeft om systematisch over remediëringsinitiatieven te communiceren, kan het effect ervan ook niet worden nagegaan. De begeleidingsacties worden dan ook niet aangewend om de B- en C-attesten concreet te onderbouwen. Buiten de begeleidingsfiches heeft de school weinig zicht op de inzet en het rendement van de begeleidingsinspanningen, zowel op leerling- als op schoolniveau.

Ontwikkeling De pedagogische prioriteiten rond leerbegeleiding worden nog niet gekoppeld aan het professionaliseringsbeleid. Leraren die vorming volgen met betrekking tot leerbegeleiding doen dit veeleer vanuit individueel engagement en persoonlijke belangstelling dan wel vanuit vastgelegde beleidsprioriteiten. De school staat voor een uitdaging wat betreft de uitwerking van een leerbegeleiding vanuit een gezamenlijke doelgerichtheid en gekoppeld aan reflectie en bijsturingen door alle participanten.

4.4 Personeelsorganisatie

Doelgerichtheid Het directieteam beschikt over voldoende autonomie om haar personeelsorganisatie vorm te geven. De scholengemeenschap speelt een ondersteunende rol in het personeelsbeheer. De schoolleiding hanteert een duidelijke procedure om personeelsleden aan te werven. Voor de aanwerving van leraren voor de technische en praktische vakken ondersteunt de betrokken technisch adviseur mee de selectie en de aanwerving. Voor de ambten en opdrachten binnen de school heeft de schoolleiding functiebeschrijvingen opgesteld. Deze functiebeschrijvingen worden in een volgende fase verder geïndividualiseerd en zullen als basis worden gebruikt voor de functionerings- en evaluatiegesprekken. De schoolleiding tracht de continuïteit in de opdrachtenverdeling te bewaken, maar door diverse omstandigheden slaagt ze hier niet altijd in. Dit werkt belemmerend voor de cohesie en de duurzaamheid van het curriculum.

Vorig schooljaar zijn de taken en verantwoordelijkheden binnen het directieteam herschikt. Na enkele jaren van directiewissels en een onvoldoende transparante taakinvulling, zorgt een hernieuwd organogram voor meer duidelijkheid over de verantwoordelijkheden binnen de beleidsopdrachten. Dit organogram is voldoende gecommuniceerd met het personeelscorps. De taken binnen het ondersteunend personeel zijn bij de aanvang van dit schooljaar eveneens herschikt met de bedoeling een meer efficiënte werking te creëren. De herschikking gebeurde op basis van overleg, individuele gesprekken en een analyse van de sterktes en zwaktes binnen de organisatie.

Ondersteuning De schoolleiding heeft met het personeel overleg gepleegd over de functiebeschrijvingen. Aangezien de functioneringsgesprekken nog niet zijn opgestart, spelen de functiebeschrijvingen nog geen rol in de personeelsorganisatie. Daarnaast nam de schoolleiding tot vorig schooljaar slechts beperkt initiatief om de tevredenheid van de personeelsleden te peilen of te bevorderen. De schoolleiding tracht wel de vinger aan de pols te houden via een aantal kanalen. De nieuwe en tijdelijke personeelsleden worden opgevolgd door de directie en ondersteund door de aanvangsbegeleiding. Met de leraren algemene vakken werden enkele schooljaren geleden evolutiegesprekken gehouden, waarin gepeild werd naar het welbevinden en de taakbelasting. Vorig schooljaar groeide vanuit de pedagogische raad de nood aan een gesprek met een aantal afdelingen (studierichtingen) binnen de school. De resultaten van deze afdelingsgesprekken zijn geanalyseerd en opgenomen in het verdere overleg met de pedagogische raad.

De schoolleiding bewaakt de taakbelasting van het personeel door de bijkomende opdrachten cijfermatig in kaart te brengen. De diverse taken binnen de school zijn aan een puntensysteem verbonden. De intentie is dat ieder personeelslid een evenwichtig aantal taken opneemt. De plage-uren krijgen een substantieel puntengewicht in het systeem.

Doeltreffendheid De schoolleiding heeft sinds vorig schooljaar inspanningen geleverd om de efficiëntie van de personeelsorganisatie te verhogen. Het ondersteunend personeel werd actief betrokken in de reorganisatie van de taakinvulling. Het directieteam heeft op basis van een (zelf)evaluatie de beleidstaken herschikt en duidelijk gecommuniceerd. De functioneringsgesprekken zullen dit schooljaar opstarten. Op basis van de ingewonnen informatie uit de evolutie- en afdelingsgesprekken blijkt een duidelijke behoefte aan een systematische bewaking van de tevredenheid van alle personeelsleden.

De leraren krijgen op dit ogenblik slechts beperkt feedback op hun functioneren. De tijdelijke leraren worden vooral beoordeeld op hun functioneren in les- en klasverband. Met de hervorming van de pedagogische raad krijgt het directieteam via dit kanaal meer feedback over het functioneren van de schoolorganisatie. De opvolging en het systematisch bewaken van de taakbelasting en van de inspanningsverplichting voor de schoolse opdrachten verlopen nog niet gestroomlijnd.

Ontwikkeling	Verdere ontwikkelingen met betrekking tot de personeelsorganisatie staan gepland na analyse van een aantal recentelijk ondernomen herschikkingen (organogram, herschikking ondersteunend personeel, aanpak functionerings- en evaluatiegesprekken). Dit schooljaar zal het directieteam de doeltreffendheid van de hervorming binnen het ondersteunend personeel en binnen het directieteam opvolgen. Het systematisch opvolgen van de doeltreffendheid van de functioneringsgesprekken, van de taakinvulling en van het functioneren van het personeel vormen voor het directieteam uitdagingen voor de nabije toekomst. Een taakomschrijving van de personeelsleden met bijzondere pedagogische taken kan zorgen voor nog meer transparantie binnen het personeelsbeleid.
	De efficiëntie van de werking van de vakgroepen wordt niet systematisch bewaakt. De leerplangerichtheid van de vakgroepen en het bewustzijn van hun verantwoordelijkheid hiervoor, zijn over het algemeen behoorlijk zwak. De aansturing van de vakgroepen vanuit het beleid, maar ook de eigen professionaliteit en de zin voor collegiale en professionele samenwerking, vooral binnen de vakgroepen, zijn dringende aandachtspunten.
Inbreuk(en) op regelgeving	Functionerings- en evaluatiegesprekken met de teamleden zullen dit schooljaar conform de regelgeving opstarten. Aangezien de school hiermee de voorbije jaren in gebrek bleef, wordt dit beschouwd als een inbreuk tegen de regelgeving. De school dient evaluatiegesprekken te voeren zoals bepaald in het decreet van 27/03/1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding - art. HOOFDSTUK Vbis. – Functiebeschrijvingen - zie ook omzendbrief PERS/2007/09: Functiebeschrijving en evaluatie - rubriek 2.3.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school bestond tot twee schooljaren geleden uit een eerstegraadsschool en een zesjarige school, met een algemeen directeur en een pedagogische directeur per graad. Bij de start van vorig schooljaar is de organisatiestructuur hervormd. De taakverdeling binnen het directieteam kreeg een nieuwe invulling. De vier directieleden dragen nu een gedeelde verantwoordelijkheid binnen het schoolbeleid en willen als directieteam functioneren en naar buiten treden. Naast een pedagogisch directeur voor de eerste en de tweede graad, een pedagogisch directeur voor de derde graad, tevens verantwoordelijk voor het personeelsbeleid, zorgen een technisch en een administratief directeur voor de dagelijkse schoolleiding. Met de invoering van de nieuwe organisatiestructuur wil de schoolleiding meer duidelijkheid en meer efficiëntie creëren. De taakverdeling is transparant en ze is breed gecommuniceerd met het personeel. Tijdens een korte dagelijks bespreking en een wekelijkse vergadering overlegt het directieteam over de schoolorganisatie. De directieleden zijn vlot bereikbaar en zij trachten leerling- en personeelsgericht te werken.

De coördinatoren en de technisch adviseurs maken deel uit van een breder overleg binnen een bestuursvergadering dat om de zes weken plaatsvindt. Het opzetten van een middenkader en het afbakenen van hun bevoegdheden is in ontwikkeling. Het directieteam streeft in eerste instantie de implementatie van de nieuwe beleidsstructuur na, het verhogen van het welbevinden bij het personeel en het optimaliseren van de communicatie en de communicatiekanalen. Op pedagogisch-didactisch vlak is haar sturende rol voorlopig minder uitgesproken. Zij geeft vertrouwen aan de leraren en de vakgroepen en rekent op hun professionaliteit. Nochtans is de aansturing en de opvolging van de leerplanrealisatie en van het pedagogisch beleid aan een inhaalbeweging toe. Hiervoor zijn onder meer sinds vorig schooljaar de contacten met de pedagogische begeleiding verstevigd. Een aantal vakgroepen vervullen al een voorbeeldfunctie in de bijsturings- en vernieuwingsoperatie.

Visieontwikkeling De school profileert zich als een school voor wetenschap, techniek en technologie. Op basis van de resultaten van een interne schoolevaluatie ontwikkelde de school een aantal jaren geleden een eigentijdse schoolvisie. Hierin ligt de nadruk op de begeleiding van de leerlingen, op wederzijds respect en op het aanreiken van ontplooiingskansen voor de jongeren. De visie is tot stand gekomen in overleg met het personeel en beoogt een gezamenlijke doelgerichtheid. Het concretiseren van deze visie in strategische en operationele doelen is in ontwikkeling. Voor de leerlingenbegeleiding en de leerlingenevaluatie zijn sneuvelteksten uitgewerkt die meer duidelijkheid in visie en aanpak nastreven. Rond een aantal andere onderwijsprocessen dringen zich een visieontwikkeling en een operationalisering ervan op. Het creëren van een breder draagvlak en het werken aan een cultuur van gemeenschappelijke doelgerichtheid, professionele collegialiteit en responsabiliteit van sommige vakgroepen en individuele leraren zijn hiervoor ondersteunende acties.

Besluitvorming Het schoolbeleid ziet het optimaliseren van het overleg en van de participatie als een belangrijk instrument voor een gemeenschappelijke besluitvorming. De school beschikt over de decretaal verplichte participatieorganen. Bij de beleidskeuzes van de school speelt de pedagogische raad een belangrijke rol. Deze pedagogische raad werd vorig schooljaar opgewaardeerd. Verkozen vertegenwoordigers van het personeel zitten tweewekelijks aan tafel met de directie en een aantal leden van het middenkader.

Een aantal werkgroepen (cultuur, drugbeleid, nieuwsbrief, ...) ondersteunen mee de schoolwerking en dragen bij tot een actief schoolleven. De leerlingenraad is samengesteld uit leerlingen die zich hiervoor willen engageren. Deze raad richt zich vooral op praktische en leerlinggebonden onderwerpen. De schoolraad oefent haar bevoegdheden uit in overeenstemming met de regelgeving. Via het elektronisch leerplatform worden de personeelsleden geïnformeerd over de genomen beslissingen in de respectievelijke besluitvormingsorganen. De werking van de vakgroepen wordt sinds vorig schooljaar meer aangestuurd, maar de terugkoppeling en de opvolging verlopen nog niet voldoende efficiënt. Een duidelijke besluitvorming gekoppeld aan een daadkrachtig leiderschap zijn nodig voor het realiseren van een resultaatgerichte werking van de vakgroepen.

Kwaliteitszorg De school neemt voorlopig slechts weinig initiatieven om op een gestructureerde wijze de eigen kwaliteit te bewaken, zoals het kwaliteitsdecreet dit stelt. De schoolleiding staat wel open voor kwaliteitszorg, maar de aandacht gaat in eerste instantie uit naar het concretiseren van de recent uitgetekende beleidsvisie en naar het uitzetten van een breed gedragen en gelijkgerichte werking. Na een periode van directiewissels en van hieraan gekoppelde wisselende en soms onduidelijke beleidslijnen, vergt het creëren van heldere en daadkrachtige structuren de eerste aandacht. Ook het streven naar een cultuur van gemeenschappelijke doelgerichtheid en professionele collegialiteit, evenals de responsabilisering van sommige vakgroepen en individuele leraren zijn werkpunten. Het stroomlijnen van de interne communicatie en de opvolging van de beleidslijnen zijn hierbij ondersteunende processen. Het directieteam wil de conclusies van de huidige doorlichting opnemen in een schoolbeleidsplan met een prioritering.

De school verzamelt rond een aantal aspecten gegevens en data. De verzamelde data vormen echter alleen de basis voor een analyse bij het ontstaan van problemen of moeilijkheden. Vakgroepen en leraren hanteren geen systematische cultuur van zelfevaluatie. Uit de doorlichting blijkt dat de vakgroepen met verschillende snelheden en met een uiteenlopende diepgang functioneren. Het vernieuwde directieteam staat voor de uitdaging om de kwaliteitsbewaking met betrekking tot onder meer de leerplanrealisatie en de leerlingenevaluatie op een meer systematische wijze aan te sturen en op te volgen.

Externe evaluaties leiden niet noodzakelijk tot zelfreflectie en bijstellingen. Diverse vaststellingen van de vorige doorlichting moeten in dit verslag herhaald worden. Deze vaststellingen slaan zowel op het ontbreken van een doelgericht pedagogisch beleid als op de ontoereikende leerplangerichtheid binnen een aantal vakken en een gebrek aan dynamiek binnen diverse vakgroepen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De materiële uitrusting in de meeste opleidingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De zorg voor het welbevinden van de leerlingen.
- De aandacht voor een ordelijk en gedisciplineerd schoolklimaat.

Wat betreft het algemeen beleid

- De profilering van de school als een school voor wetenschap en techniek.
- De inspanningen om binnen de organisatiestructuur een ontwikkelingsdynamiek op gang te brengen.
- De organisatie van een coherent onderwijsaanbod.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid.
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor veiligheidsbewust handelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding.
- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en op het vereiste beheersingsniveau.
- De doelgerichte aanpak en de doeltreffendheid van de deskundigheidsbevordering.
- De implementatie van activerende werkvormen en vernieuwingen in de onderwijspraktijk.
- De diepgang van de vakgroepwerking.
- De ontwikkeling van een professionele collegialiteit.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing, ondersteuning en opvolging van de leerplanrealisatie.
- De aansturing, ondersteuning en opvolging van de onderwijskundige processen.
- Het ontwikkelen van een duidelijke besluitvorming, gekoppeld aan een daadkrachtig leiderschap.
- Het opzetten van transparante communicatiestructuren.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad A-stroom (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor techniek in de eerste graad A-stroom (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor Nederlands in tso tweede graad (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in tso tweede graad in de studierichtingen Elektrotechnieken, Elektriciteit-elektronica, Elektromechanica, Houttechnieken en Mechanische technieken (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor project algemene vakken en de moderne vreemde taal in bso derde graad (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor geschiedenis in tso derde graad (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor hout in bso derde graad Houtbewerking (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor hout in bso derde graad derde leerjaar Interieurinrichting (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor centrale verwarming in bso derde graad derde leerjaar Verwarmingsinstallaties (opvolging inspectie).
- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen (opvolging inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- Het plannen en consequent uitvoeren van de functionerings- en evaluatiegesprekken (Decreet betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding van 27 maart 1991)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET		
Graad 1 A	Frans, techniek	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans, techniek	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans, techniek	
Graad 2 TSO Houttechnieken	Nederlands, wiskunde	
Graad 2 TSO Elektriciteit-elektronica	Nederlands, wiskunde	
Graad 2 TSO Elektromechanica	Nederlands, wiskunde	
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	Nederlands, wiskunde	
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	Nederlands	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	Nederlands, wiskunde	
Graad 3 BSO Carrosserie	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Houtbewerking	project algemene vakken	PV praktijk hout , PV/TV stage hout , TV hout
Graad 3 BSO Interieurinrichting		PV praktijk hout , PV/TV stage hout , TV hout
Graad 3 BSO Centrale verwarming en san. installaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Verwarmingsinstallaties		centrale verwarming
Graad 3 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Lassen-constructie	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Houttechnieken	geschiedenis	
Graad 3 TSO Elektriciteit-elektronica	geschiedenis	
Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken	geschiedenis	
Graad 3 TSO Elektromechanica	geschiedenis	
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	geschiedenis	
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken	geschiedenis	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **16-01-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Etienne GIELEN de inspecteur-verslaggever	Daniël SWINNEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	